

A black and white portrait of Gabriela de Frígola, a woman with dark hair styled in an updo, wearing a dark, high-collared dress with intricate lace or embroidery. She is looking slightly to the right of the camera with a neutral expression.

17^è i 18^è
Premi de relats
breus per a Dones

GABRIELA DE FRÍGOLA

Recull d'obres premiades

AJUNTAMENT DE
SANT JOAN DESPÍ

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

*17è i 18è Premi de relats breus per a Dones
Gabriela de Frígola*

Teniu entre mans una nova compilació dels Relats Breus de Dones que es presenten cada any al concurs que organitzem des de l'Ajuntament de Sant Joan Despí. Un petit espai de creació que ens serveix per donar visibilitat al talent literari de la ciutat i que alhora també esdevé un instrument per a la reflexió i la sensibilització entorn la discriminació que encara avui pateixen les dones en molts àmbits de la vida quotidiana.

Gairebé tancant la segona dècada del segle XXI, sembla increïble que haguem de seguir alçant la veu amb força per reivindicar el que hauria de ser una normalitat. Bretxa salarial, violència masclista, manca d'igualtat d'oportunitats... són encara reptes a assolir en una societat que aspira a ser igualitària. Des de Sant Joan Despí, seguim incidint a avançar en la lluita contra aquestes situacions de marginació, alhora que actuem per visibilitzar la tasca que moltes dones duen a terme a la nostra societat i que en massa ocasions resten en segon pla.

Els relats que trobeu en aquesta publicació són només una petita finestra que, conjuntament amb moltes altres accions, han de servir per seguir fent camí cap a la igualtat real.

Antoni Poveda

Alcalde de Sant Joan Despí

Celebro presentar-vos de nou el llibre que inclou els relats finalistes del Premi de Relats Breus per a Dones, en aquesta ocasió els corresponents a les 17a i 18a edició. En el moment de promoure la 18a edició, vam voler celebrar la majoria d'edat del premi batejant-lo amb el nom d'una dona. El Consell de Dones de Sant Joan Despí va voler aprofitar aquest fet per fer un homenatge a Gabriela de Frígola, dona injustament oblidada i esborrada de la història de la nostra vila. Va ser mestra titular de les escoles nacionals del nostre poble i incansable lluitadora per un ensenyament digne i de qualitat que va promoure l'accés de les nenes a l'educació.

Gabriela de Frígola és una figura rellevant de la història de Sant Joan Despí i per tal que pugueu conèixer-la millor, en aquestes pàgines trobareu la seva biografia. És significatiu el fet que encara és recordada amb gran estima per les dones que van ser-ne alumnes; i d'altres més joves recorden com en parlaven les seves àvies o besàvies. Per tant, té tot el sentit que aquest premi rebí el seu nom i que li fem el reconeixement que mereix.

D'altra banda, des de la Regidoria d'Acció Social i Igualtat creiem que encara és absolutament necessari promoure i fer visible la contribució de les dones a la cultura i, en concret, la seva capacitat creativa. Entre altres projectes i activitats en aquest sentit, any rere any, aquest premi assoleix el seu objectiu d'animar les dones a escriure i compartir-ho, alhora que mostrar el talent literari femení que tenim a la nostra ciutat.

Moltes felicitats a totes, a les que trobaran els seus relats en aquest recull, però també a les que no han estat seleccionades. A totes elles, també a les que escriuen però no ho comparteixen, vull animar-les que ho continuïn fent, que en gaudeixin, que no deixin mai d'aprendre i créixer personalment i facin així créixer la literatura i cultura.

I per acabar vull fer-vos saber que compteu sempre amb mi per defensar els nostres drets i caminar cap a la igualtat entre homes i dones, i alhora posar en valor la gran tasca que fem i hem fet les dones en la construcció de la nostra ciutat.

Margi Gual Izquierdo

Tinenta d'Alcalde d'Acció Social i Igualtat

Edita

Ajuntament de Sant Joan Despí

Impressió:

Formura

Dipòsit Legal:

B-9226-2002

Relats breus
Any 2017

Composició del jurat 17è premi - Any 2017

PRESIDENTA

Margi Gual

Tinenta d'alcalde d'Acció Social i Igualtat
de l'Ajuntament de Sant Joan Despí

ALTRES MEMBRES

Conxita Sánchez

Impulsora del Premi de Relats Breus i membre del jurat des de la 1a edició

Núria Ros

Regidora d'Educació, Infància i Família de Sant Joan Despí

Judith Viñas

Directora de la Biblioteca Mercè Rodoreda de Sant Joan Despí

Àngels Gisbert

Directora de la Biblioteca Miquel Martí i Pol de Sant Joan Despí

Roser Lleixa

Esriptora i representant del Racó de Dones Escriptores de Sant Joan Despí

Llum Torrens

Esriptora i representant del Racó de Dones Escriptores de Sant Joan Despí

Laura Bosque Lafarga

Administrativa en Pla d'Ocupació de l'Ajuntament de Sant Joan Despí,
actriu, cantant i lectora

I actuant com a secretària

Rosa Baixas

Cap d'Acció Social i Igualtat de l'Ajuntament de Sant Joan Despí

Obres premiades

2017

Primer premi, *Escriptora de Sant Joan Despí*

Xoooooof

de Marta Graell Gabriel

Segon premi, *Escriptora de fora de Sant Joan Despí*

Els cards

de Carlota Collazos Carrasco

Finalistes

Primera finalista

N'hi ha que neixen amb estrella

d'Arantzazu del Campo Solé

Segona Finalista

Añoranza

de Mari Carmen Crespo

Tercera finalista

Control

d'Esther Vallès Queralta

Quarta finalista

Ancoratges

de Mercè Pérez Torres

Obre la porta i et mira. Tu tens la mirada fixa a terra. Esteu en bloqueig i perdent segons valuosos d'aquells que esgarrapeu al matí i que fan de tan mal perdre.

És un d'aquells dies que et lledes i ja saps que tot anirà una mica de tort. No serà fatal, però aniràs acumulant petits desastres. De fet, no ho saps, ho intueixes. És una sensació que comença quan no sona el despertador a l'hora però tu ets en plena somnolència matinal, en aquell típic malson en què corres i corres i no saps per què corres. Obres els ulls de sobte i mires el despertador. Terror!, ja fa cinc minuts que hauria d'haver sonat! Sembla poc però cinc minuts ara són mitja hora després a la carretera.

Et lledes de cop, no hi ha temps ni per pensar. Dutxa ràpida. Engegues l'aigua perquè s'escalfi mentre et despulles i seus al vàter. Cadena, tot avall, fas córrer la cortina i.... BRRRRRFFFFAAAGGG, l'aigua està gelada. Una altra vegada l'escalfador. Si surts, fotràs un merder que tampoc et convé ara. Va, anem a provar.

- Escalfador!

Res. Ningú no et sent

- Escalfador!

Si us plau, si us plau...

- ESCALFADOOOOOOOOOOOOOOOR!

No hi ha temps. Som-hi. T'emboliques amb la tovallola, sort que només t'has mullat els peus. Nooooo. Amb les presses t'has deixat les sabatilles. Arrossegues els peus damunt la petita catifa de bany, com si fossis un robot. Quan ets a la porta del lavabo, veus que perdràs molt de temps i deixes el pas de robot per les gambades de salt de llargada. T'acostes al llit, agafes les sabatilles, i vas cap a la cuina. Tothom dorm. Sí, era l'escalfador. Va, avui no, si us plau, avui no. Provem-ho... A la primera, res. "Mira que si no t'encens, truco aquesta tarda a la companyia del gas que, a la darrera revisió, ja em va dir que ja et tocava jubilar-te i et canvio." Com si t'hagués sentit, et fa cas a la segona. Tornes a la dutxa. Abans, però...

- Deies alguna cosa? -una veu somnolent i rogallosa que sembla sortir de l'altra banda del teu llit.

- No, vi-da-me-va, ja no cal. Tu segueix dormint.

Ai, sí, aigua calenta! Mmm... No, que no hi ha temps. Xampú. Fem l'aranya, fem l'aranya, el mateix que dius a la canalla. I sense adonar-te comences a cantar... *L'aranya Frufruuuuú, puja a la muntaaaaaanyaaaaaa, entre pluja i veeeeent...* Però què estàs

fent? QUE FAS TARD! És increïble el que fa el subconscient. Esbandida i suavitzant, les mans fent de pinta. Ai, ui, ai, me'! tallaré amb la màquina, al tres, al dos. Per què nassos vas decidir deixar-te els cabells llargs? Mira, passem, cua i avall. Ningú se n'adonarà. Anem a atacar el cos. Esponja i gel de bany. Gel de bany? Gel de bany? Fantàstic, algú s'ha acabat el gel de bany. Algú que no ets tu, perquè tu sempre canvies el gel de... Espera, ara que hi penso, potser sí que ahir vaig fer el cerimonial final d'omplir l'ampolla d'aigua i remenar per aprofitar el que quedava. Tant és. Ara regalimes per tot arreu, amb el cabell l'lefiscós i s'ha acabat el gel de bany.

- Hola?

...

- HOOOOOOOOOLAAAAAAA!

Sembla que ha tornat a adormir-se. Doncs res, ja no vindrà d'aquí. Ni tovallola ni punyetes. Obres l'armari del lavabo i cataclac! La porta, la de l'armariet, que s'aguanta amb un equilibri absolutament precari. S'aguantava. Això ja no s'aguanta en tots els sentits de la paraula. Hem de canviar el moble. Quants dies fa que repeteixes la cançoneta però l'oblides tot just passes la porta? Focalitza, centra't, *mindfulness*. Desodorant, paper de vàter, compreses, crema hidratant... Sí, hi ha gel de bany. Tornes la porta al seu punt d'inestabilitat controlada, tornes a la dutxa i arrenques a velocitat màxima sense deixar-te els punts d'higiene més importants. Esbandida general. Prova superada.

- Plof!

A les fosques. T'has quedat a les fosques. Ha petat la bombeta del lavabo. No passa res, no passa R-E-S-D-E-R-E-S. Amb compte, desplaçes la cortina i mous les mans per l'espai a la recerca de la tovallola que, de fet, ja està xopa de les dues sortides anteriors. No-passa-res. Ja fa anys que vius aquí, coneixes els espais i les distàncies, les tens interioritzats.... AAAAAAIII! Contra què? Va, digues, contra què ha xocat el teu peu? La balança? Aiaiaiaiaiaiaiaia... No pots deixar-te endur pel mal. Plaf! De nassos contra la porta... Estàs per plorar però decideixes mirar-t'ho pel costat bo: ja ets a la porta i pots sortir.

- Tothom amuuuunt!!! Hora de llevar-se!!!

Baixes la mirada i allà estan aquells dos fanals grisos que et miren amb cara de patiment.

- Estàs bé?

- Sí, vida, sí, tot bé. Va, vesteix-te. Corre, que fem tard.

- a m'he vestit.

La teva parella et demana pas sense obrir la boca, només amb la mirada, amb la tovallola i amb la roba interior preparada. Ja ha engegat la maquinària casolana mentre tu entraves a la darrera fase del malson higiènic. Ets tu qui s'ha de vestir. Amb coixera i el nas adolorit, t'organitzes. Primer, la roba interior. Obres el calaix i... on són els mitjons? Plegats, al menjador. Si poséssim les coses al seu lloc. Gires el cap per incorporar-te i trobes els dos fanals a un pam de la cara i fas un bot.

- Pensava que havies marxat. Em pots anar a buscar mitjons, si us plau?
- De quin color?
- Del primer que trobis?
- Gris? Negre? Blau? Què et posaràs?
- No ho sé... Però no pateixis, amb els pantalons llargs no es veuran.
- I si es veuen?
- Amor-de-la-meva-vida-tresor-cosa-bonica... Només. Vull. Un. Parell. De. Mitjons... sisplau...
- D'acord. Però després no et queixis...

Obres l'armari i agafes el primer que trobes. Miracle! No està tacat, ni té una enganxada, ni s'ha arrugat. Tot entra a la perfecció, tot té els botons que ha de tenir. Els mitjons, ja estan aquí els mitjons. Els. Mitjons. Blancs. Esportius. Es. Por. Tius. Culpa teva, ja t'havia avisat.

- Aquests estan bé?
- Aquests són... perfectes.

Et poses els mitjons i ja n'agafaràs uns altres quan no et vegi i passis pel menjador. Perquè una mica de raó té quan diu "i si es veuen?". Perquè no pots assegurar si, el fet que t'hagi portat uns mitjons d'esport, és una manera de posar-te a prova i demostrar-te que la lògica té lògica. Endavant i força perquè, no sé si te'n recordes, estàs fent tard. Agafes la bossa i cap a la cuina. Esmorzar d'urgència.

- Obrim la porta i truquem a l'ascensor?
- I tant! Agafo el dinar i surto de seguida.

Segur que sí. No t'ho creus ni tu. Però tens tota la descendència preparada, amb carteres, bosses d'esport i complements diversos i l'has de distreure d'alguna manera. Per sort, el dinar sí que està preparat d'ahir però no perdonaràs el cafè amb llet perquè, si no, no ets persona. Encara que sigui cafè soluble. Obres la nevera i sí, hi ha llet. La poses a la tassa, la tassa al microones, programes un minut... Espera, torna a pitjar el botó... Què li passa a aquesta màquina? Perquè no van els...

- Si intentes fer anar el microones, que sàpigues que ahir es van espatllar els botons i no van.

Gràcies, veu en la distància. Amb la porta oberta de l'escala, ja ho deu saber tot el veïnat. Però no passa res. Treus la llet i te l'entafores coll avall. Freda i sense complements. Un nou miracle: no t'has tacat.

- L'ascensor ja és aquí! Va, que no arribarem!

Surts amb la llet encara trucant a la porta de l'estómac, que no dona a l'abast de la velocitat de deglució. Increïblement, amb la bossa a la mà. Poses la clau per baixar a l'aparcament. La clau? Espera, les claus de recanvi de la família, les claus de casa, les claus de la feina. I les claus del cotxe? Al rebedor.

- Un moment, aguanteu la porta. No trobo les claus.

Obres la porta. No, que has tornat a deixar les claus a la bossa. Les treus. No, són les de la feina. Ara. No, són les de recanvi. Ja només queden... Ara sí. Obres i agafes les claus del rebedor. La mania de deixar-les al rebedor i no posar-les a la bossa. Aquest costum l'hauries de canviar. Mitja volta i som-hi. O no. Odien quedar-se a l'ascensor aguantant la porta, han sortit i algú us l'ha pres. Què et sembla comptar de tres en tres, començant pel tres-cents trenta-tres mil tres-cents trenta-tres i a la inversa per relaxar-te? No hi haurà temps. Baixar per l'escala? Tampoc hi guanyareu gaire.

Espera! El dinar! Et deixaves el dinar. Encara haurà anat bé el robatori de l'ascensor. Treus les claus... de la feina. I... les de recanvi. Per què sempre les claus que busques són al fons de tot? Ara sí, cap a la cuina.

- Que tinguis un bon dia!

Que sí, que gràcies, que avui em toca córrer a mi, que no tinc temps, que com tot el dia sigui com això d'ara ja tremolo. L'ascensor arriba quan tot just surts per la porta. Entreu dins i baixeu a l'aparcament a velocitat de creuer. De creuer de vacances, perquè aquest ascensor si per alguna cosa es caracteritza és per competir amb els cargols en concursos internacionals i endur-se el premi a la lentitud. Aixeques el cap, tampoc hi ha gaire res més a fer... Paraiqües? Impermeables?

- Que plou?

- Sí, que no ho has sentit? Però si trona i tot!

Perfecte. Per què no? Una pluja torrencial, ja no vindrà d'aquí. La carretera estarà pitjor, tothom haurà agafat el cotxe, només quedaran places d'exterior i aniràs tot el dia amb els peus xops. Ja. No ve. D'aquí. Aspira. Respira. Aspira. Respira.

- Si vols, et deixo el meu paraigua.

Gentilesa infantil que s'agraeix però no crec que el diàmetre i la decoració de l'artefacte millorin gaire la situació.

- Moltes gràcies, però no cal.

Ja som a destí. Corre, corre, corre. Tothom preparat a les portes i tu... Aix!, has desat les claus amb les claus. Deixes el dinar damunt el cotxe, i vas traient claus. De casa, de la feina... La bossa del dinar es tomba i no havies tancat la cremallera. La carmanyola no ha caigut però la taronja aprofita la seva forma esfèrica per donar sentit a la física i rodola fins a quedar al bell mig del pas i... Unes rodes enemigues. Una víctima indefensa. Xoooooofff!

Obre la porta i et mira. Tu tens la mirada fixa a terra. La teva volgutíssima i desitjada taronja és allà, tota esparracada, amb el líquid escampant-se i perfumant com una ona expansiva tot l'aparcament, taronja intens en la grisor absoluta. Tothom et mira. Els llavis et tremolen subtilment. Els ulls se t'humitegen...

I esclates a riure. Amb riallades immenses que surten dels pulmons amb força, que gairebé t'ofeguen, que s'encomanen a tots els músculs del teu cos, que contagien la resta d'habitants de l'aparcament, que s'enfilen com l'olor de taronja que t'acompanyarà tot el dia i et dibuixarà un somriure quan se t'encalli la fotocopiadora, quan descobriu que la bossa d'esport estava buida, quan vegis que el pollastre que segur que havies comprat no és a la nevera i improviseu un sopar de restes diverses. Quan tanquis finalment el llum de la tauleta i pensis que demà, segur, si us plau per força, serà un altre dia.

(Nota 1: He suprimit de les escenes els renecs, impropis, insults i inconveniències diverses que podien ferir la susceptibilitat del públic lector)

(Nota 2: Els personatges d'aquesta història no tenen sexe. No, no vull dir que no el practiquin, no entrarem en detalls, sinó que voluntàriament han estat descrits independentment de les seves característiques físiques. Torna a llegir el relat i canvia les que has assignat en la primera lectura, a veure si realment funciona)

L'autora

Mare de tres, remeno webs i paraules i, quan puc, escenaris i cançons, de la mà del meu company de vida. M'agraden les converses llargues, tendres i divertides d'un dia de pluja de tardor (aixoplugats darrere els vidres amb una beguda calenta entre les mans) o d'un dia càlid de primavera (a l'aire lliure xarrupant una llimonada àcida i gelada). Les històries i les cançons també m'agraden així. Si em perdo, busqueu-me a la biblioteca.

-I aquests lliris? -digué la néta.

L' Elma va acotar el cap i mirant-se-la per damunt les ulleres, li respongué:

-Què dius ara, nena! Massa presumtuós!

-Clavells?

-Massa folklòrics.

-Unes roses? Són maques, les roses! I elegants!

-Massa clàssiques!

-Àvia...

-Anem, nena, anem. No sé per què hem vingut.

La dona va agafar la seva néta pel canell (ben fort, com quan era una cria i tenia una por irracional que fugís corrents cap a ves a saber on) i la va conduir cap a la sortida de la floristeria. L'àvia seguia prement fermament el canell de la jove, amb les mans tèbies i ossudes, els dits lleugerament deformats pels anys i la pell coberta de petits núvols del color del cafè amb llet, i començaren a caminar carrer amunt. La néta, resignada, es deixava remolcar per aquella dona que l'havia vist créixer i va pensar que els seus passos, ahir tan vigorosos i diligents, havien perdut la potència i el compàs que sempre l'havien caracteritzat. Van caminar fins a arribar a un camp ras, un terreny inhòspit a prop d'on hi havia hagut el polígon industrial de la petita ciutat, situat entre un parell de fàbriques rònegues i habitatges de nova construcció (tan perfectes, ells, amb balcons de vidre fumats i acer). La néta va pensar que aquell paisatge urbà era la viva imatge d'elles mateixes i que, ben pensat, s'estimava més l'aspecte d'aquell parell de casalots de maó, erms i desolats, que no pas els flamants pisos moderns.

-Aquí!, -va exclamar l'àvia, al mateix temps que alliberava el canell de la néta.

-Aquí què, àvia? -gemegà la néta, mentre es fregava el canell adolorit amb l'altra mà. L'àvia gesticulà amb les mans, mostrant a la néta uns cards! I rigué discretament, fent un sorollet com qui esbrava una ampolla de cava pel nas, sense gairebé mostrar les dents. La néta va aixecar les celles i, immediatament, les va arrufar.

-El teu avi era com un card, xata: Lliure, salvatge, bell, rebel. Sí, li portarem uns cards -i començà a tallar les tiges d'algunes de les flors, amb les mans, triant-les minuciosament. La néta relaxà els músculs facials (celles, boca, pòmuls) recordant el seu avi. Va prendre un alè i va somriure. "Sí que era com un card, l'avi", pensà. Van arribar al cementiri que ja era migdia i van col·locar el pometa silvestre que havien confeccionat

-cinc cards, ben orgullosos i altius que coronaven un jaç de flors de mel- en el gerret del nínxol. Uns anys abans haurien discutit, obstinades totes dues, sobre qui pujaria al capdamunt de l'escala, perquè el nínxol era a la penúltima fila d'una columna de sis, però arribats a aquest punt no van haver de dir res i fou la néta qui va enfilar-s'hi. Van quedar pensatives durant uns minuts, observant les flors de color porpra i de fulles punxegudes. De tant en tant l'àvia trencava el silenci fent petar la llengua contra el paladar, com qui desaprova una acció. La néta sospitava que aquests espetecs eren dirigits al seu avi, com recriminant-li que s'hagués mort i l'hagués deixat tan sola. Tornaren caminant lentament cap a casa, ara ja dolçament de bracet.

-Em fan mal les mans... i els braços. Els braços també. Veus? Aquí, a l'espatlla i als colzes...com si algú me'ls burxés amb un tornavís".

-Deu ser el temps, àvia.

-El temps... El temps que fa que sóc en aquest món!

La néta va riure, però una tristesa tova, com un dolor sord, se li va instal·lar a l'estómac i al pit. La seva àvia era la persona més forta que coneixia i fins ara, mai l'havia sentit queixar-se de cap mal. Havia sigut una dona lluitadora i tenaç, filla d'immigrants transnacionals dels anys 20. Els seus pares, havien arribat a Catalunya quan eren adolescents, just a l'inici dels moviments migratoris de principi del segle vint, quan les seves famílies havien deixat enrere la vida en zones rurals deprimides, a la recerca de nous horitzons. La pròspera Barcelona, amb les obres de construcció de la xarxa de metro i de l'exposició de 1929, els oferiria, de ben segur, un ampli ventall d'oportunitats. El que no sabien és que, pocs anys després, una guerra civil escapçaria tots aquests somnis. Així, doncs, l'Elma, havia passat una infància en guerra (les corredisses als refugis, la família i els amics que emigraven cap a França, menjar pa dur amb garrofes) i una joventut en postguerra (enamorar-se en un envelat de festa major, la "cartilla de racionamiento", bigudins als cabells i el primer pintallavis de color carmí que ja mai més l'abandonaria). Es va casar amb un jove i atractiu home (tan bell com rebel, lliure i salvatge) i havia parit cinc fills (i en crià quatre, perquè la primera criatura morí al part) en un país colpejat per la dictadura. Ella havia sigut el pilar, l'ànima forta i pètria, que havia mantingut la família dempeus. Dissimulant, sempre dissimulant. Era la seva estratègia: "Aquí no passa res. Tot va bé. Endavant. Sempre endavant.". Menys ara. Ara, després de la mort del marit, no podia o no volia dissimular més. Havia quedat en pausa. No derrotada ni vençuda, simplement en mode d'espera, en un estat de falsa calma que la feia semblar més magra, més petita i fràgil, com si una part d'ella s'hagués evaporat per art de màgia. Qui ho havia de dir... Si sempre discutien! Ella sovint es queixava del

caràcter del seu marit, tan tossut i indomable, i l'exasperava la seva addicció irremeiable al tabac. Fumava cigarrets curts i prims, que ell mateix embolicava amb un paper fi d'arròs. En feia 30 o 40 cada matí, abans d'esmorzar, i els col·locava alineadets dins una capseta de fusta per anar-los gastant al llarg del dia. Se'ls fumava pràcticament un rere l'altre, però sense pressa, tan calmosament que la néta pensava que era un plaer veure'l fumar així, amb la mandra deliciosa de qui fa una becaina sota un pi un migdia d'agost. L'àvia, però, es lamentava de la boirina de fum que sempre surava a l'estança principal del petit pis on vivien, i de les parets tenyides d'ocre de la nicotina que s'havia anat filtrant implacable al llarg de 60 anys. Tampoc la complaïa l'altre vici del seu marit: pintar. "Sempre entre fum i aiguarràs... Un bon dia començaré a córrer, i no m'atrapareu pas", solia rondinar. Ell, en sentir-la, reia despreocupat i seguia escampant colors en el llenç amb una cigarreta penjant dels llavis. Llavors, indignada, marxava de la sala movent el cap de banda a banda sense deixar de remugar. Però ara, l'Elma, trobava a faltar aquella figura esvelta al bell mig del menjador, pintant davant del cavallet atrotinat i ocupant l'estança de trastos (bastidors, tubs de pintura, pots de vidre amb pinzells,...). L'afligia entrar a casa i no respirar aquella aroma única de tabac i dissolvent, i gairebé la sobresaltava trobar el menjador tan endreçat. Certament, no sentir el riure fort i insolent del seu marit era un turment que li anava rosegant ossos i ànima; sovint es quedava esbalaïda mirant els quadres que penjaven de les parets, com si en qualsevol moment hagués de trobar-lo entre les marines i els paisatges bucòlics que havia pintat.

-Ai, Miquelet... Per què has marxat així de sobte? Sense avisar! -pensà en veu alta, l'Elma.

-Sí que va avisar, àvia, sí. Però tu anaves dissimulant. -respongué la néta, mentre li donava copets amorosos al braç.

Van arribar a casa just per dinar. La néta no sabia com fer-ho. Esperaria a les postres. O no; millor ara.

-Àvia... -anaven parant taula juntes, a poc a poc (fa uns mesos en un minut ras hauria estat tot a lloc: pim, pam, pum! Taula parada, enciam amanit, macarrons a punt! Tot-hom a taula! -Àvia... Que marxo. Marxo a viure a Edimburg.

L'àvia no la mirà. Va deixar els plats de sanefes blaves sobre la taula, uns sobre els altres, i va seure.

-Finalment t'has decidit! -ara l'observava inexpressiva, amb els ulls buits i la boca entreoberta.

-Sí. No puc viure més aquí, amb aquesta misèria de sou i pagant aquest lloguer. M'he esforçat de valent durant molts anys: la carrera, el màster ... i, tot i així, aquí no hi ha manera de prosperar. I tinc ambicions, petites, no gran cosa... Però ambicions al cap i a la fi. Projectes de vida. M'han ofert una bona feina, he d'aprofitar l'oportunitat.

A la fi, l'àvia somrigué trista i li va acaronar la galta.

-És clar que si, filla... Fas ben fet.

A la nit, quan la néta ja havia marxat i la casa havia quedat de nou buida, sortí al balcó. Mirà els blocs de pisos de davant i les imatges dels veïns que s'intuïen entre les cortines de les finestres. Observà els patis interiors buits, que durant el dia explotaven de vida, amb els estenedors plens de roba de colors i l'enrenou encisador de nens jugant a l'aire lliure d'una primavera que tot just naixia. Encara se sentia el bullici llunyà d'alguna cuina (l'extractor de fum funcionant i forquilles batent ous en fer truita per sopar) i el rumor intel·ligible d'un televisor, on algú que s'escriuava en un d'aquests programes fútils d'avui en dia. Tot i així era una nit de lluna creixent, bonica, clara i tèbia. S'assegué a la cadireta, a prop de la tomaquera, que amb prou feines sobrevivia, i pensà que havia de regar els geranis que decoraven el seu balconet. Duia a les mans la caixa de fusta amb les inicials del seu marit gravades a navalla. Se la posà a la falda, l'obrí amb les mans adolorides per l'artrosi, i va inspirar tan fort com va poder, omplint-se les fosses nasals, els pulmons i tota ella d'aquella aroma seca i llenyosa.

* * * * *

Mirant la tomaquera escanyolida del balcó, va recordar el formidable mango que regia el pati de casa seva, allà, a Nigèria. Immediatament recordà la seva mare collint els fruits just abans que arribessin les pluges, i la rialleta trapella que se li escapava després de renyar-la per haver collit mangos encara massa verds: "–Eniafe, filla, quants cops t'he de dir que els mangos els trio jo!". Recordà l'escorça de color gris fosc amb aquelles esquerdes i solcs profunds, i com, sent ella ben petita, les resseguia amb els ditets que li quedaven plens de resina. Corria a ensenyar als seus germans aquelles gotetes d'or transparent que la fascinaven i ells fugien corrents de l'amenaça enganxifosa, esclatant en un animat rebombori de crits i ganyotes.

–Senyora Elma, potser hauríem de canviar el test d'aquesta tomaquera. És petit i de plàstic... pobra, està ben pansida!- digué l'Eniafe, mentre estenia una última capa d'es-

malt malva a les uncles de les mans de l'anciana. L'Elma, la mirà per sobre les ulleres amb una expressió incrèdula, com sempre feia quan es volia fer l'ofesa, però aquella mateixa tarda van anar a comprar un test nou. Un test de debò, que havia dit l'Eniafe. Van escollir-ne un de ben gros, de terracota, i tan bon punt arribaren a casa la van trasplantar.

–Aferra-la bé a les canyes, Eni, si no s'arrossegarà per terra en dos dies.

Ja feia gairebé un any que la noia vivia amb ella i, tot i que en un primer moment s'havia negat en rodó a tenir "algú que t'ajudi" (que li deien els seus fills), va acabar resignant-se a còpia d'insistència i, sobretot, per falta d'esma per lluitar contra la seva pròpia prole. Al principi se li va fer estrany i incòmode. Obrir les portes de la casa pròpia, el dia a dia, la intimitat, no era una tasca fàcil i la torbava la presència d'aquella moixa, alegre i diligent, passejant descalça pel pis. Però a poc a poc va anar fent-se a ella i reconeixia els avantatges de tenir-la allà. D'ençà de la seva arribada, el pis sempre lluia net i polit, les flors de plàstic havien sigut reemplaçades per flors fresques que cada setmana canviava i ja no se li acumulava una pila de roba per planxar. Però, sobretot, la casa havia recuperat caliu i alegria i sentia que tornava a bategar. El sol fet de sentir-la cantussejar i trastejar els fogons cada matí li donava empena per llevar-se del llit. Li agradava el seu somriure, amb aquelles dents blanquíssimes i amb una separació entre les dues incisives, i es meravellava amb els pentinats trenats arran de testa que es feia i que rematava amb un monyet al capdamunt, un garbuix de rissos foscos i diminuts. A poc a poc, aquella resignació inicial amb la qual la va rebre, es va anar transformant en una acollida càlida i sincera, fins al punt de sentir que havia nascut entre elles una relació de complicitat franca i d'estima mútua. L'Eniafe va aprendre ràpidament a preparar els plats que l'Elma solia cuinar: escalivada, cigrons fregits amb all i julivert, arròs a la cassola, bacallà amb samfaina,... excepte els macarrons, "això sí que no!", recepta que l'Elma va guardar amb gelosia. I a poc a poc anà introduint plats nigerians que, sorprenentment, van captivar l'anciana: arròs jollof, pollastre amb salsa de cacauets maafe, plàtan fregit o bunyols chin chin. Sempre preparaven els àpats juntes: pelaven i tallaven hortalisses, molien anacards i pastaven pastes i pastissos, mentre escoltaven tangos de Carlos Gardel i jazz de Fela Sowande. "Eni, com és que t'agrada aquesta música? El jazz no és pas africà!" "Senyora Elma, que el seu tango estimat és argentí!" i esclafien a riure. Després, la màgia dels fogons, convertia aquella amalgama d'ingredients en deliciosos plats reinventats per elles. Als vespres sortien al balcó i després de regar els geranis i la tomaquera, s'explicaven, mútuament, històries de les seves vides.

L'Elma va aprendre que Nigèria era un país immens i que l'Àfrica era un continent ple de contrastos, on no la gran majoria de persones morien de fam i misèria, com ella sempre havia imaginat.

–Misèria és un mot perillós, feridor, perquè sovint es relaciona a un concepte moral i no econòmic, i el fet de no posseir moltes coses materials no ens fa éssers miserables –va explicar-li la noia.

L'Eniafe havia estudiat Història i Belles Arts a la Universitat de Nsukka “Universitat? A Nigèria? De debò?”, s'havia sorprès l'Elma. I l'anciana l'escoltava encantada quan li explicava la colonització d'Àfrica, la història de les independències i els moviments d'apoderament del continent, des de la perspectiva contrària, és a dir, des del bàndol dels legítims protagonistes. Una història ben diferent de la que li havien explicat a ella. –Fixa't tu, si en saps de coses... jo vaig anar a l'escola fins als 13 anys! Després vaig fer un curset de mecanografia... Però després ja em vaig casar, van arribar els fills... i he treballat tota la vida: que si la casa, que si els nens, que si ajudar al Miquelet a la botiga de queviures,... però sempre sense cobrar un duro! Potser sí que m'hagués agradat estudiar, com tu,... Però en aquella època, ni em va passar pel cap, ves!” –es resignava l'Elma. I després, començava a xerrar de la Guerra Civil i dels temps grisos que vingueren just després. I del Miquelet, és clar. El Miquelet i els seus ulls, i el seu caràcter brau però tendre. I li confessà a l'Eniafe que de nit solia parlar-li i que, de vegades, fins i tot li semblava que l'altre l'escoltava i reia des del més enllà. I així, amb aquestes converses entre les dues dones, l'Eniafe va comprendre millor el lloc on vivia i l'Elma va descobrir tot un món completament desconegut per a ella. Amb el pas del temps, van poder constatar que les idees i emocions que les unien eren més poderoses i fèrtils que no pas les circumstàncies que les feien diferents. Totes dues havien sigut testimonis d'esdeveniments clau i cabdals de la història dels seus respectius països i havien viscut moments molt durs en la seva vida personal que havien aconseguit superar lluitant amb fermesa i tenacitat. L'Elma escoltava passatges de la vida de l'Eniafe i era presa d'un poderós sentiment d'empatia. La jove nigeriana havia deixat enrere tota una vida amb l'afany de procurar-se un futur millor (per a ella i, sobretot, per als seus) tal com havien fet els seus pares i tal com havia fet recentment la seva néta, però en una escala major, un pas més enllà: creuant un desert i un mar, i vivint moments que no volia ni anomenar ni recordar.

Aquell dia, l'Elma, s'havia llevat contenta. Havien anat a collir cards, com cada dissabte des que els cards havien florit, i els havien portat al Miquelet, al cementiri. L'Elma ja no feia petar la llengua quan anava a visitar la tomba del seu marit. L'Eniafe, li havia

explicat que a l'Àfrica és ben sabut que els morts mai són morts, sinó que coexisteixen entre els vius, en una mena de realitat paral·lela que no veiem, i que habiten sempre en nosaltres i en les coses que en vida van assolir, posseir o gaudir: en el llit on han dormit, en els carrers que han passejat, en les ombres on han reposat i en tot allò que han viscut. De camí cap a casa, l'Elma es va deixar anar del bracet de l'Eniafe.

–Eni, i si compres pomes i un parell de mangos? No ens queda res de fruita i demà tot estarà tancat. Jo aniré tirant cap a casa i prepararé una amanida.

–Ja sap que no m'agrada que vagi sola! Estan fent obres per tot arreu i encara prendrà mal amb tots aquests sots i tanques!

–Au, ves, ves... ni que fos una criatura!

Quan l'Eniafe va arribar a casa va sentir una olor especial, que de seguida va saber identificar. En entrar al menjador va trobar-s'ho: sobre un tamboret de fusta hi havia un maletí obert, ple de tubs de pintura a l'oli, i una paleta vella amb pintura de mil colors resseca. Al seu costat una antiga taula-braser amb un parell de pots de vidre amb pinzells de totes les mides, un drap i una ampolleta de dissolvent. Un cavallet sostenint una tela blanca presidia la sala. “És per a tu!”. L'Eniafe obrí molt els ulls i feu un saltironet. Estava sorpresa i entusiasmada. Ja sabia que tots aquells estris eren per la casa, els havia vist mil cops quan entrava a planxar i plegar roba a una de les petites habitacions del pis, però en veure-ho així, tan ben paradet, la va enlluernar. Aquell llenç immaculat i límpid, semblava que li parlés i la convidava a abordar-lo i omplir-lo de color. A la tarda, després de dinar arròs jollof amb carxofes, va seure al tamboret i començà a observar detingudament i ben de prop tots aquells estris. Feia anys que no pintava res. L'Elma, que prenia un talladet asseguda a la butaca, la va animar:

–Que no ho estrenes, xata?

L'Eniafe va agafar la paleta i un petit tub de pintura de color blau cobalt. Diposità una petita porció de la pintura sobre la fusta i després afegí, al costat, un altre cigronet de vermell cadmi. Ho barrejà ben bé amb un pinzell i de la mescla en sortí un preciós color violeta, potent i brillant. Començà a aplicar el color a la tela, amb tocs precisos i consistents, amb una mescla de força i delicadesa que fascinaren l'Elma, que l'observava divertida des de la poltrona. Al cap d'una estona, aquesta s'aixecà i féu un cop d'ull a l'obra que la jove estava creant. Estava pintant un card!

–El Miquelet!, –va exclamar l'anciana.

L'Eniafe, la mirà amb un lleu somriure als llavis i li digué:

–No, Elma, ets tu. Tu també ets un card, fort i preciós.

L'Elma quedà atònita. Mai no s'havia sentit una persona forta. Potser perseverant, a força de caigudes i adversitats, però no forta i resistent per naturalesa, com un card. I, per descomptat, mai no hagués pensat que algú la pogués veure així. Ho era? Era una dona valenta i tenaç per naturalesa? Un nus se li instal·là a la gola i no va poder dir res. Es dirigí cap al fons del passadís i al cap de pocs segons aparegué amb la caixeta de fumar del seu marit entre les mans. S'assegué de nou a la butaca i, amb la caixa sobre les cuixes, l'obrí i en va treure una cigarreta. Se la posà als llavis, sempre maquillats de color carmí, i la va encendre. Va amarar-se d'aquella aroma singular, barreja de tabac i pintura, i feu un sospir. L'Eniafe la mirava amb les celles molt arquejades i els ulls ben oberts. Ella se n'adonà i mirant-la per sobre les ulleres li etzibà:

–*Què? A la vejez viruelas! Que deia la meva mare!*”.

I, llavors, totes dues alhora, van esclatar a riure amb una força i una franquesa absoluta. A ple pulmó, amb tot el cos: estómac, diafragma, pulmons, gola, boca, pòmuls. Alliberades, com feia anys que no reien.

L'autora

Tinc 38 anys, sóc mare i infermera pediàtrica a la UCI neonatal. Amant de la meua professió i dels viatges de motxilla a les espatlles, he sumat aquestes dues passions en diverses ocasions per treballar i aprendre en hospitals d'altres països. M'interessa l'actualitat i la política internacional i m'indigna la injustícia social. He cursat un postgrau en Societats Africanes i un postgrau de Fotografia Documental. El meu relat és un homenatge a les dones migrants i a les meves àvies, l'Elena i la Mercè.

Estic estirada al terra del lavabo de senyores de la planta d'obstetrícia al bell mig d'un bassal de sang; és meva.

La noia embarassada que m'ha trobat en aquesta lamentable situació l'atenen al passadís per una crisi d'ansietat (la porta ha quedat mig oberta i puc entreveure-ho). Malgrat els esforços del personal sanitari, el seu marit (cardiòleg de l'hospital) i els habituals tafaners en distreure la seva atenció, la futura mare no pot deixar de mirar-me.

Jo no em puc moure, per tant també la mig observo (en part perquè ja se'm comencen a difuminar les imatges a causa de la gran pèrdua de volum sanguini i, d'altra banda, perquè només tinc funcional l'ull de la miopia; l'altre duu un llapis d'ulls –internacionalment conegut com *eyeliner*— clavat).

La dona en qüestió és menuda, d'una bellesa exòtica. «Em recorda tant la mare», penso nostàlgica. Com ella, té unes faccions delicades, els ulls de diferents colors però ambdós grans i expressius, i uns llavis carnosos; a més, aquesta, els té lleugerament inflats com els passa a moltes dones a punt de parir. Va vestida amb una de les bates que proporciona l'hospital i està connectada a una bosseta que duu penjada d'un pal. En qualsevol moment parirà. Es diu Isabel. Isabel, un nom tendre i delicat; un nom que li escau molt bé a la seva imatge.

Per contra, ningú sospita que és la meva germana bessona. Sí, som bessones, de les que no s'assemblen gens. També és la causant que jo estigui agonitzant aquí. On vénen tantes vides, jo me la deixo.

Estic enutjada amb ella per la situació en la qual em trobo, però retreure-li els motius que ens han dut fins aquí, en el seu estat, no li convé en absolut: està a punt de donar a llum per segona vegada i ha estat molt neguitosa durant tot l'embaràs. Jo, també.

Rere la mort del seu primogènit als pocs minuts de néixer ara fa un parell d'anys va prometre, per Déu i davant la meva presència, que mai no en tindria un altre. No només havia perdut la fe en la protecció divina sinó també el seny i tota coherència emocional. Veure-la allà estirada damunt la taula de parts, ensangonada i amb el nadó sense vida sobre el seu pit em va commocionar.

No hi ha res més dolorós que ser testimoni de la mort d'un fill, però poc s'hi pot fer contra els capricis del destí. Uns mesos després, patí un avortament espontani (segurament, per l'espant que li produí la notícia d'un nou embaràs). Per això entenc que, en aquests moments, davant la imminent arribada d'una altra criatura i amb la malaurada experiència del passat, el pànic l'estigui deixant sense alè.

Vull dir-li que es tranquil·litzi, que respiri profundament si no vol que la criatura entri en hipòxia. *"No voldràs ser la mare d'un barrufet, oi?"*, intento animar-la i transmetre-li calma a través d'aquesta comunicació extrasensorial tan comú entre germanes com nosaltres.

Desgraciadament, no ho aconseguixo. Sembla que cada cop s'altera més. Als seus gemecs carregats de desconsol s'hi van sumant els de l'Àlex, el seu marit, i els d'altres assistents a aquest espectacle que comença a irritar-me sobre manera. Tant, com la mirada que ella em té clavada. *"Escolta maca, no necessito que em clavin res més"*, li dic en un atac d'arravatament. De seguida, me'n penedeixo.

Ho confesso: sento enveja en ser testimoni de tota l'atenció que rep: de seguida, han alliberat una cadira perquè s'hi assegués, li han ofert una ampolla d'aigua i un parell de dones la venten i li acaricien les espatlles. A més, té l'Àlex al seu costat, un home atent i curós, un home que vetlla pel benestar de la seva petita família amb un gran sentit de la responsabilitat a canvi de ben poc. La Isabel no se'l mereix. De vegades, quan l'he vist cap cot i tan trist penso que ell també ho creu: va cometre un gran error en llançar-se de ple en una altra relació i donar per enterrada l'anterior i convertir-se en una víctima més d'un persuasiu exotisme.

Jo hi era present i ho vaig veure amb els meus ulls (quan encara en tenia dos). Va ser durant la sessió de maquillatge prèvia a una entrevista per a una revista mèdica. Allí estava la Isabel, la meva germana bessona, acaronent el rostre d'aquell home, ben plantat i reconegut dins el món de la cardiologia, amb una brotxa. Amb tan sols una picada d'ullet em va fer entendre que aquell home, el meu marit aleshores i pare del mini-Pol que duia dins la meva panxa, m'abandonaria per una altra dona. I així va ser, el va ben hipnotitzar.

L'àvia tenia raó: *"N'hi ha que neixen amb estrella"*.

D'això ja fa temps, però la ferida és massa profunda i dolorosa. I amb tota la rancúnia que sento, continuo estesa al terra amb els meus gairebé dos metres d'alçada entre una pica trencada i un inodor, amb la cara inflada i morada per l'hemorràgia interna i amb un ull perforat per un estri de maquillatge. A més, el terra em resulta massa dur i fred, i ja fa estona des que un home gran ha vingut a fer-me companyia, m'ha agafat el canell i després d'un *"Crec que no té pols"* ha marxat.

Mentre espero que el bon home hagi anat en busca d'ajut, m'adono que encara veig els ulls de la Isabel escodrint-me amb horror. *"No sé de què t'estranyes, això és obra teva"*, la reprenc. Encara que amb certa dificultat, em sembla veure que el seu rostre va adquirint un to pàl·lid, està tremolant i comença a relliscar cadira avall.

El seu ja *grup de fans* l'estiren al terra i la tomben de costat amb delicadesa. Jo contemplo l'escena i ric. Ara som totes dues al terra, una enfront de l'altra —una escena entenedridora que em transporta a l'interior de la panxa de la mare— i a pocs metres de distància. *"Així m'agrada, ben a prop, que amb un ull i miop, la proximitat ajuda"*, penso. Puc veure els seus peculiars ulls bellugant-se sota les parpelles. Des d'aquesta posició, em solidaritzo amb ells: semblen presos amb ànsies de sortir a l'exterior. Com ells, jo també em sento presonera dins el meu propi cos.

Sobtadament, la Isabel els allibera. S'han tornat foscos: el seu color ha estat envaït per la negror d'una extrema dilatació pupil·lar. El terror s'apodera de mi. Tot i que puc veure-ho tot amb més nitidesa, em sento una mica confusa. Ara és la Isabel qui intenta comunicar-me alguna cosa. El seu rostre ha adquirit un to blavós i l'angoixa que reflectia fa una estona ha donat pas a una actitud expectant. Em fa una picada d'ullet. *"Conec aquest gest i no m'agrada gens"*, li dic. *"No te n'has adonat, encara?"*, respon desconcertant-me. *"Amb una mica de sort, aquest serà l'últim cop que ens veurem. Ja queda poc"*. *"Deixa't de bajanades. Encara no m'has dit què és, nen o nena?"*, continuo intentant dissimular l'efecte esfereïdor de les seves paraules. Riu.

Començo a sentir-me incòmoda. M'agradaria poder girar el cap per deixar de sentir-me observada però el meu cos no respon als meus desitjos. Tot al contrari, ara mateix, va per lliure: ha iniciat una sèrie de convulsions i la sang coagulada al meu voltant es desenganxa del terra, acompanyant-me, com si fos gelatina, a cada sacsejada.

Diuen que quan ets a punt de morir, la vida et passa per davant; una mena de recordatori del teu pas per aquest món. Doncs si ha de ser així, jo no vull morir. Ja n'he tingut prou essent la protagonista de la meua existència com per haver de reviure-la com a espectadora! Però no es deu poder evitar.

Els llavis de la Isabel es corben dibuixant un somriure malèvol i a través dels seus ulls contemplo flaixos d'imatges que es projecten a gran velocitat: ja comença el tràiler de la meua història.

Tot comença quan, després de sonar el timbre de la porta, jo, amb vint anys, corro com una nena petita amb els peus nus i de puntetes per no fer soroll i acosto l'ull bo (el que no duu correcció) a l'espell. Aguanto la respiració per no denotar cap existència de vida a qui es troba a l'altra banda i intento esbrinar quina mala notícia esperem a casa. El timbre, a la nostra llar, mai no duu bones notícies.

Visc en el mateix pis de protecció oficial des de sempre. La meua germana bessona va ser donada en adopció, només néixer, a un matrimoni infèrtil. Com per a tots els pares els seus fills són els més bonics. En el cas d'aquesta neòfita família també es va complir:

havien escollit la preciosa, rosadeta, d'ulls peculiars i tranquil·la Isabel. La rodejarien de luxe i coses innecessàries, rebria una educació de les cares i més endavant li muntarien un negoci propi. Va créixer creient-se filla única i allunyada de l'altra classe social. Mentre, jo, l'altra bessona, aquella que heretà una cardiopatia crònica i a qui donaven pocs anys de vida, comparteixo estances amb un pare vidu que s'alimenta d'antidepressius i una àvia dependent destra amb la cartomància, obsessionada en llegir les cartes a tota persona que ens visita. Segurament per això no passa massa gent per casa. I la que ho fa és per llançar-nos una notificació des de la distància que, amb tota probabilitat (i sense fer ús de les cartes), endevino que no ens complaurà. També, pot ser que a ningú li agradi estar massa a prop de qui es troba al llindar de l'exclusió social, no fos cas que es contagiés. Una estona més tard, lamentaré no haver deixat que l'àvia em fes una tirada de cartes abans d'obrir la porta. Si hagués sabut que em trobaria el, aleshores, resident de cardiologia Àlex Camps al replà i amb una rosa vermella a les mans, m'hauria arreglat una mica.

—Trenca cors, vols sortir amb mi? —va dir un Àlex serè i divertit entregant-me la rosa que duia a les mans d'on penjava una nota que deia: «Em tens el cor robat».

—Tu sí m'has tocat ben bé el cor, figuradament i literal, doctor Camps —vaig respondre, cosa que ens va fer esclafir de riure.

D'això fa quatre anys. No és que no tingués vida anteriorment, però com alguns ja us n'adonareu, davant una mort imminent, ens aferrem a determinades vivències i ens deixem endur pels sentiments més visceral.

Aquell dia la meva vida donà un gir de 180 graus. Pràcticament en l'oblit va quedar la vessant negativa de dues dècades d'ensurts i visites constants a l'hospital. La planta de cardiologia s'havia convertit en la meva segona residència; els professionals de la unitat, en la meva segona família; i el doctor Camps, en més que el meu metge. Com qui se'n va, voluntàriament, a un spa per descarregar-se de les pressions diàries, jo, obligada pel meu irregular relloctge intern, era transportada al meu apartament hospitalari tot sovint on desconnectava de l'estrès que comporta arribar a ser una virtuosa en estratègia econòmica per fer front a les despeses de casa i del detriment vital que comporta aquest estil de vida.

Tot allò es va acabar en aquell mateix moment quan sonà el timbre per un motiu que endolciria la meva vida (l'últim cop que em vaig alegrar fins vessar llàgrimes en obrir la porta va ser un Nadal quan un missatger va portar una panera enorme, plena de torrons, xocolatines de tot tipus, alguna llauna i tota una selecció d'ampolles anyenques per les quals el pare també plorà. Encara contemplant aquell regal, sonà de nou

el timbre: havia estat un errada de l'adreça postal. Aquella meravella va desaparèixer ràpidament, però no així els nostres laments que varen trigar uns dies més en fer-ho). Sota la mirada perduda del pare i les mans neguitoses de l'àvia barrejant les cartes, l'Àlex i jo vàrem sortir aquell dia i el següent i un altre més. Aviat vaig conèixer la prestigiosa família Camps. Segons es veu, ells ja ho sabien tot sobre mi (l'Àlex parlava molt a casa seva dels seus avenços en el món de la cardiologia i, pel que em van dir, també de mi). Em van fer una rebuda familiar i molt agradable. De seguida em vaig sentir part d'aquella llar. Ja no em sentia com a casa. El pare i l'àvia tampoc: el valor d'unió familiar dels meus futurs sogres, els impedia acceptar que visquéssim en les mateixes condicions que fins aleshores així que els van oferir una residència adaptada a les necessitats de l'àvia, amb infermera a domicili inclosa, i el pare començà a anar a teràpies de grup per sortir del seu obscur pou.

A les poques setmanes de festeig oficial com una parella qualsevol, amb petició de mà inclosa —perquè els anys dins de l'hospital no eren la meua idea de festeig—, ja teníem enllestits els preparatius del nostre casament. De tot s'encarregà la mare de l'Àlex. I la sorpresa més gran fou la inesperada dama d'honor: la Isabel.

"Ai, sí... quatre anys i ho recordo com si fos ahir".

En canvi, em sembla una eternitat l'estona que porto esperant aquí, morint-me, havent perdut tota la sensibilitat corporal fins que sento el soroll d'una llitera que es mou.

Surto de l'interior dels ulls de la Isabel i m'adono que els té tancats. La seva pell té un color cianòtic pujat de to i pel rebombori que s'ha aixecat al seu voltant, la situació no pinta bé. No sé si posar-me a plorar. A pesar de saber que ja ve l'equip d'urgències hi ha un parell de detalls que em neguitegen: la velocitat amb què el transport sanitari és empès al llarg del passadís i el to de veu amb què pronuncia "*Codi blau!*" l'adjunt que pressiona sobre el pit de la Isabel.

Totalment abatuda, intento recordar com afrontar el rebuig de la gent corrent. Crec que ho aconseguiré. Però no estic segura de ser capaç d'assumir que aquella segona família, la de l'hospital, la que vetllà, anys enrere, perquè el meu cor mai no deixés de bategar, m'ignori com ho està fent en aquests moments. "*I jo què!*", crec cridar. Però ningú no sembla escoltar-me, excepte la Isabel. "*-I tu què?*", sento la Isabel amb to punyent, "*-Tu ets morta!*".

Ara que estem, diguem-ne, a la mateixa dimensió —en aquests moments, al món real, intenten reanimar-la— podem discutir-ho cara a cara.

"-Que per què ho vaig fer? Perquè volia l'Àlex. Ai, germaneta, si haguessis vist com

tremolava en els primers acords de la marxa nupcial; com t'observava tot enlluernat mentre t'apropaves a l'altar i com aquella tremolor cessà en quant et va tenir al costat. Vaig notar la delicadesa amb què va prendre la teva mà i la tendresa amb què et feia pessigolles, dissimuladament, amb el polze sense deixar-la anar. Collons, aquell home transpirava amor per tu! Quina poca vista. Invertir en algú que, més d'hora que tard, el deixaria sol i amb el cor destrossat. Ho has de reconèixer: si ni tan sols les mútues mèdiques et volien com a client. Eres una bomba de rellotgeria."

"—Doncs, no; la veritat és que no en tinc cap, de remordiment. No hagués aconseguit l'Àlex amb tu pel mig. No saps com em va costar convèncer-lo d'abandonar aquell estúpid dol. No t'ofenguis germaneta, però jo, a tu, gairebé no et coneixia i creu-me quant et dic que et vaig estalviar molts patiments. Jo només vaig avançar l'inevitable; n'hauries d'estar agraïda. Però, la seva mare... aquesta sí era difícil d'entabonar.

—Ui, no t'ho pensis pas: la teva **ex-llengua d'escurçó-sogra**, va estar a punt d'enviar-ho tot a norris. Una maquilladora professional assassina? Reconec que fer servir un **eye-liner** no va ser massa intel·ligent per part meva. Aquí sí vaig tenir sort. Afortunadament, la seva declaració fou «no concloent»: moltes dones duen maquillatge dins la seva bossa; qualsevol alienada, fugida de la planta de psiquiatria podria haver furtat un estri d'aquests i ferir algú.

—Exacte: la que va aconseguir burlar la seguretat de psiquiatria aquell mateix dia. Pobre, ja s'asseguraran que no torni a fer-ho, ja... L'últim que sé és que la seva habitació quedà reduïda a quatre parets i un llit, amb subjeccions d'extremitats, fixat al terra.

—Sí, sí que ho sóc, de sensible. De debò que es va esclafar el crani contra la paret? Òndia! Si la veus allà on aneu els morts, digues-li que lamento que no la creguessin però que agraeixo moltíssim l'ajut desinteressat que em va oferir en aparèixer als lavabos en aquell moment.

—Per l'amor de Déu?! Aquest ni l'esmenis! Ell va permetre que t'enduguessis el meu petitó. Perquè vas ser tu, rancuniosa!

—No, no: una desgràcia és anar a buscar uns Manolo Blahnik i que algú se t'hagi avançat. D'allò que vas fer tu se'n diu venjança. Sí, no vas poder suportar que els teus dos homes preferits et fossin arrabassats davant la teva cara i ara em privaries d'una vida en família. Ai, maca, has d'aprendre més de pressa. Jo vaig ser criada per ser exitosa i aconseguir les coses sense mirar el preu; no em culpis a mi. A més, que sàpigues que jo desconeixia que estaves embarassada quan... quan...

Sento la cremor d'una descàrrega elèctrica sobre el cos de la Isabel (és aquesta cosa de la connexió extrasensorial entre bessones). El seu batec cardíac reprèn un ritme dèbil

i una superficial respiració va dissipant el color cianòtic del seu rostre. Agraeixo que l'ajudin amb una mica d'oxigen; en part, és com si me'n donessin a mi, també. Però no, el meu cos ja no respira. Ara que ho veig tot des de fora i amb total claredat —sembla ser que la mort t'arregla la miopia i les ferides a canvi de la teva ànima—, ja ni tan sols hi ha cos; tampoc hi ha sang, ni una gota a cap escletxa de l'embellit paviment del lavabo; fins i tot, la pica i l'inodor semblen uns altres. Certament, no hi resta cap vestigi del meu assassinat.

Sobtadament, la Isabel torna a obrir els ulls, els seus, els de colors; han tornat a adquirir aquella expressivitat i brillantor que tanta atracció desperten. Ara resta al damunt d'una llitera, connectada a altres aparells i a més bosses de líquids que li són introduïts. L'Àlex, el ja seu Àlex, es manté al seu costat, estrenyent-li la mà. Ja no sento les pessigolles que li fa amb el polze. És hora de marxar.

L'autora

Llicenciada en Antropologia Social i Cultural i infermera especialitzada en Salut Laboral, compagina la seva professió i projecte de salut dins les organitzacions amb una de les seves distraccions més creatives: l'escriptura. El 2012 coneix Aula de Escritores des d'on va ser seleccionada per presentar, com escriptora novell, la seva novel·la en procés de creació *La seducción de un corazón muerto* a la Biblioteca Francesca Bonnemaison de Barcelona. Des d'aleshores, amb el propòsit de donar a llum la novel·la que amb tanta il·lusió escriu, ha participat en diversos concursos literaris motivada per la convicció que tot allò que vols requereix treball, constància i aprenentatge de l'experiència.

Ella nunca había usado, hasta ese día, aquellas sábanas tan delicadas y primorosas que formaban parte de lo poco que se había salvado del expolio producido en la casa después de la muerte de la señora.

Los días pasados entre lágrimas ante su presencia inerte y más tarde viendo como se vaciaban armarios y cajones, habían sido agotadores, y de pronto comenzaba un nuevo periodo de su vida que desde hacía tiempo resultaba cómoda y rutinaria.

La anciana tenía hijos, pero cuando necesitó atenciones no quiso irse con ellos. Vivían lejos y tendría que abandonar sus amados paisajes cántabros, su jardín rebosante de flores y la glorieta, su espléndida casa de planta, piso y buhardilla todo ello decorado con elegancia, sus recuerdos, pero sobre todo dejaría de ser dueña y señora. Se convertiría en la abuelita relegada en su habitación y su sillón en el salón. La vida transcurriría ajena a su presencia y a sus decisiones aunque con un poco de suerte escucharán sus consejos y opiniones. Patricia Garrido sabía que aquel sería su futuro lejos de la casa solariega y no estaba en su ánimo aceptarlo. Prefirió contratar una señorita de compañía, porque de la limpieza y la cocina ya tenía quien se ocupara: Cándida.

Fue entonces cuando la señora Patricia Garrido empleó a la señorita Paulina García para que estuviera siempre a su lado. En la primera entrevista ambas notaron una corriente de simpatía y supieron que su relación sería no solo fácil sino cordial. Poco a poco se estableció un lazo de afecto que si bien guardaba con respeto el espacio sagrado entre ama-doncella, iba más allá de la simple relación laboral y su vida fue transcurriendo con sosiego y bienestar.

A pesar de la distancia, los hijos de Patricia se preocupaban por ellas y estaban al tanto de cuanto ocurría en la casa; de vez en cuando y para celebrar las fiestas, venían y los colmaban de regalos, lo llenaban todo de música y bullicio, y cuando se iban volvía la monótona tranquilidad. Sus visitas marcaban un punto de inflexión en la vida de las dos mujeres y les proporcionaba, después de irse y por mucho tiempo, tema de conversación sobre cómo habían cambiado, los progresos de los chicos, la ropa que usaban, el perfume que desprendían, el coche en el que habían venido, si les habían gustado los regalos y cuánta imaginación tenían a la hora de comprarlos.

Durante las tardes de invierno cuando la señora aún tenía plena conciencia, ambas hablaban de sus recuerdos, pues la joven —que ya no lo era tanto— tenía más de pasado que de futuro, no solo porque era mucho lo vivido, sino porque carecía de expectativas en su vida. La joven siempre le decía lo feliz que era en aquella casa llena

de luz a cualquier hora del día, lo bien que había quedado el salón al retirar aquellos muebles tan pesados y antiguos a pesar de su valor y belleza, lo fácil que resultaba moverse por el piso al eliminar aquella pared que únicamente guardaba una pequeña habitación sin ventanas y llena de objetos que no volvería a utilizar y que le producían nostalgia y aflicción. La señora lo sabía, tenía pleno conocimiento del amor de su doncella por aquella casa.

Pero todo aquello era un hablar durante las brumosas y lánguidas tardes pasiegas tras las ventanas, mientras tomaban chocolate con sobaos y la anciana le mostraba de entre sus recuerdos más preciados, las cajas de bombones en cuyo interior dormían como ventanas abiertas al mundo postales de lugares insólitos, de los que Paulina nunca había oído hablar y que al sacarlas de la caja, aún desprendían un delicioso olor a cacao. Aquellas instantáneas en color sepia y algunas coloreadas eran testigos de insólitos viajes y al mirarlas llegaba la anécdota, la historia que la señora había vivido o que algún amigo le había relatado cuando se la envió. Y de la curiosidad y el bienestar, a veces y de golpe, Paulina tomaba conciencia de su propia existencia y decía a la señora, que temía lo que pudiera acontecerle en un futuro. La anciana lo sabía, sabía que su señorita de compañía no tendría una vivienda donde refugiarse cuando ella dejara de ser su trabajo y su sustento y de cómo la necesitaría para pasar el resto de sus días cuando ella muriera. Porque preveía y deseaba que su partida de este mundo ocurriera antes que la de Paulina, porque ¿qué haría sin ella? Se había convertido en su amable apoyo.

Hablaban por las tardes, y también durante las mañanas soleadas mientras paseaban por el pequeño jardín, con sus veredas de frutales y el macizo de margaritas. Llegaban a la glorieta y se sentaban a la sombra de las glicinas esperando el fresco que Cándida no tardaría en llevarles. En ocasiones hablaban de hombres: de los que soñaron y nunca disfrutaron, de los que conocieron y hubieran deseado casar, de los que colmaron sus noches y sus días, pero nunca de los que les hicieron sufrir, aunque a veces el recuerdo de sus rostros y sus actos se asomaba a sus ojos, y los llenaban de tristeza en medio de un amargo silencio. Luego, cuando las mariposas revoloteaban y el viento movía las ramas de los racimos lilas haciendo bailar luces y sombras a sus pies, rememoraban con sonrisas maliciosas aquellas licencias, hasta ese momento nunca confesadas, y que ahora se convertían en confidencias llenas de picardía que les alegraban la vida arrancándoles risitas de adolescente, o risas convulsivas que intentaban reprimir sin éxito. Pero ni en aquellos momentos tan íntimos, le había confesado la anciana sus proyectos, ni siquiera lo había dejado entrever.

Paulina había disfrutado de la casa y del jardín en compañía de la anciana y sola, pero

ni en el mejor de sus sueños hubiera sospechado cuando cortaba las rosas para adornar el velador, que un día lo haría sólo para su propia satisfacción, buscando las flores más perfumadas y sin pensar en el color que pudiera preferir la señora ni nadie más. Que ella heredaría la casa con parte del mobiliario, en régimen de usufructuaria, para hacer y deshacer mientras viviera. En realidad ¿quién conocía la casa mejor que ella? Hacía tiempo que buscando el confort de la señora, había hecho reparar y, a medida que pasaba el tiempo, ampliar y eliminar muros para su movilidad en silla de ruedas. Y no solo la conocía, la amaba. Pero desde luego nunca pasó por su mente que aquel amor le diera derecho alguno sobre la propiedad.

A lo largo de aquellos años doña Patricia se había ido deteriorando. Cuando comenzó a trabajar en la casa, la anciana se apoyaba en su brazo, luego se ayudaba de un bastón y su brazo, y finalmente se dobló a la silla de ruedas que la joven empujaba con una sonrisa. Poco a poco, la anciana se tornó más infantil, reía por tonterías y su compañía iba perdiendo aliciente para Paulina. La joven la quería y la cuidaba, y para romper el silencio que se iba adueñando de la casa lejos de las conversaciones que habían mantenido durante tanto tiempo, le recordaba aquellas aventuras que en su día la señora le confesara. Doña Patricia las oía con los ojos muy abiertos y a veces se echaba a reír antes de que la historia acabara. “La recuerda”, pensaba la doncella con una tierna sonrisa. Otras veces parecía aburrida y le interrumpía a mitad del relato hablando de cualquier otra cosa. “No la reconoce como suya”, se decía Paulina con tristeza.

Llegó un momento en que la señora no tenía paciencia ni para escuchar, y la que antes fuera más bien parca en demostraciones afectivas comenzó a besarle las manos de forma ruidosa y estirarle del brazo hasta conseguir acercarse a su rostro para besarlo también. Aquello agobiaba a Paulina quien procuraba deshacerse de ella alegando algún motivo para levantarse de su lado, pero la anciana en cuanto podía la agarraba con sus manos descarnadas que se iban llenando de manchas a pesar de los cuidados y la besuqueaba. Su mente se iba cerrando y la necesidad de cariño iba en aumento y parecía ser el único aliciente de su vida. “Ahora no”. Le decía Paulina con una sonrisa cariñosa, “luego nos daremos un gran beso de buenas noches antes de ir a dormir”.

Los ojos de la mujer mostraban incomprensión, tristeza, y se contenía frotándose las manos y arreglando el frunce de su falda de forma convulsiva con la vista perdida, en espera de aquel momento mágico en el que, ella no sabía por qué, podría dar rienda suelta a todo su cariño.

Ya acostada, la joven le daba un gran abrazo deseándole buenas noches y la anciana la colmaba de besos como a un niño pequeño.

—Bueno, bueno, ahora a dormir —le decía cumpliendo con agrado lo prometido mientras la arropaba con aquellas primorosas sábanas llenas de bодоques y bordados que ahora, por primera vez, la cubrían a ella: su heredera.

La luna se filtraba en la habitación con tenue luz azulada y Paulina recordó a la señora de una manera casi tangible, y casi añoró aquellos besos, y casi se reprochó no haber aceptado todos los que la señora en los últimos días de su vida quiso darle. Y le vinieron a la mente los momentos vividos junto a ella, cómo disfrutaban de una buena mesa, de un selecto vino, de sus charlas y paseos y sin apenas haberse dado cuenta y por encima de todo, de cómo cada una de ellas gozaba de la compañía de la otra.

Ahora tenía la casa, el jardín y aquellas sábanas pero estaba sola y nadie le pedía un beso ni se lo robaba.

Era la primera vez que utilizaba aquellas sábanas y cuando se acostó apreció el frescor y la suavidad del hilo, estiró el lienzo hábilmente sobre su cara con ambas manos para que no se arrugara, dobló el embozo procurando que las preciosas letras bordadas dentro del círculo de flores no estuvieran cerca de su barbilla, y suspiró en medio de una sonrisa. Las iniciales eran las mismas que las suyas: Patricia Garrido / Paulina García, como había sido la misma la vida que ambas habían llevado juntas durante aquellos años.

Cuando por fin consiguió conciliar el sueño, éste fue intranquilo y agitado. Paulina daba vueltas en la cama, moviéndose al tiempo que el camisón se enroscaba alrededor de su cuerpo. En su inquietud, sentía la presencia de la anciana que venía a darle un beso de buenas noches, se inclinaba sobre ella etérea y transparente y de pronto desaparecía dejándole helor y un gran vacío. La ropa le molestaba oprimiéndole la cintura y el pecho. Cuando la apariencia de la señora se hizo de nuevo presente, y vio sus brazos huesudos que se alargaban hacia ella intentando cogerle el rostro, comenzó a sudar con profusión. Pero tampoco en esta ocasión consiguió el espíritu de la anciana su propósito y se dispó. La pesadilla continuaba y Paulina en su desazón iba estirando y envolviéndose cada vez más en las sábanas sin llegar a despertarse.

El viento trajo de lejos el sonido de las campanadas del reloj de la iglesia y en sueños dio un bote intentando librarse de tanta apretura que sentía en su cuerpo, pero lo único que consiguió fue que la punta de la sábana quedara firmemente enganchada entre los muelles del viejo somier. De pronto, la señora se mostró de nuevo en su sueño; impetuosa, consiguió llegar a su rostro y la besó oprimiéndole dolorosamente el cuello y le estiró del brazo como si quisiera que le siguiera para continuar disfrutando de su compañía, antes de desaparecer convertida en girones de gasa. Paulina con su

brazo extendido al aire, abrió mucho los ojos, buscándola inquisitiva, y también abrió la boca, deseando darle el beso que le pedía, buscando el aire que parecía faltarle y le impedía respirar, hasta que se abandonó por completo y cayó en un gran sosiego.

A la mañana siguiente, un grito rasgó el silencio de la casa. Algunos rayos de sol que se colaban desde el jardín a través de las pesadas cortinas de terciopelo verde, ofrecieron a Cándida una imagen espeluznante. Paulina, con los ojos muy abiertos, yacía estrangulada con su propia sábana convertida en un sudario.

L'autora

Soy Mari Carmen Crespo Saitua. Nacida en Guetxo en 1945. Educada en el Colegio de la Sagrada Familia de Burdeos en Deusto, estudié Bachiller Superior, Comercio, Piano, Lengua y Civilización Francesa (en La Sorbona). Los libros, la música y la pintura han sido siempre mis grandes aficiones. He estudiado Narrativa, en el Aula de Escritores de Gracia y Novela en l'Escola d'Esriptura de l'Ateneu Barcelonès. Me siento muy vinculada a Sant Joan Despí en donde he seguido cursos de escritura y pertenezco al Racó de Dones Escriptors.

Casada y con tres hijos, he trabajado en una agencia de detectives privados y en la Tesorería de la Seguridad Social.

Aunque siempre había hecho colaboraciones para revistas escolares y de fiestas y escrito muchos relatos, es a partir de 2011 cuando comienzo a publicar en diversas antologías; Lucía y las espadas de fuego y El apagón. Avatar y El monstruo, en los libros electrónicos de Playa de Ákaba en 2014... Jugando con los tiempos en 2018, y próximamente se publicará Preludio; con el relato Añoranza he sido Finalista del XVII Premi de Relats Breus per a dones de Sant Joan Despí en 2017.

Combino el relato con la novela: La caja publicada en 2015; Estallido en el silencio en 2017; el complot de los inocentes (Premi Bellvei Negre 2018) irrumpe, con visión femenina, en el ámbito de la novela negra.

*Vaig viure sota el teu control
I jo m'hi vaig acostumar,
Et vaig deixar jugar amb mi
Tota teva per fer i desfer*

*I suposo que ho vaig gaudir
Mirava aquell somriure teu
Quan jo feia el que tu volies
I encantada, em vaig sotmetre*

*Dins meu, em sentia trencada,
I volia que m'arreglessis
Això no obstant, em vas destrossar
Encara més, encara més*

*La teva olor, la teva veu
Cruels, preses a la meva pell
Mentre et suplicava "sigues
dolenta amb mi, no mereixo
ta compassió"*

Va dubtar durant uns instants si prémer o no el botó de publicar. I si ho veu ella? I si troba el bloc i lliga caps? es repetia una vegada i una altra mentre movia nerviosament el cursor per la pantalla. No, es va dir amb fingida convicció, no pot ser que trobi aquest poema, i menys que lligui caps, és un bloc anònim. Va prémer publicar. Ja està, el poema és públic, el pot llegir qui vulgui. Probablement, no gaire gent ho farà, què té d'interessant la meva vida? Però allà era el poema, juntament amb altres poesies i relats curts, molts d'ells autobiogràfics, en un racó d'internet.

Va llegir el primer vers. *Vaig viure sota el teu control*. Va reflexionar. No va ser exactament així, va pensar, el que la mètrica em feu fer... Potser una mica sí, però mai va ser un control directe... oi? Era tot part del nostre joc, el joc de la Laura i meu.

La Laura ja formava part del seu passat. Un record cada dia més borrós, però encara present en la seva memòria. Durant els mesos que havien passat, la Llum havia estat reticent a escriure sobre ella. Per què? Es preguntava, si he escrit sobre les altres... fins i tot sobre

el Miquel. Però amb la Laura era diferent. Sentia que escriure sobre ella i la seva història era com donar-li la victòria, com admetre que, cinc mesos després, encara li importa. Era així? Potser sí. El breu espai de temps que va passar amb la Laura la va marcar. Cap de les dues es trobava en la millor situació quan es van conèixer i tot va passar tan de pressa... La Llum no volia estar sola. Això és una cosa que mai no admetrà, sempre fa burles de la gent que necessita estar sempre en parella per estar bé i pregona les meravelles de la solteria. I adora la llibertat, però anhela ser lliure acompanyada, tot i que li costi admetre-ho. I en aquell moment no volia estar sola. Diverses noies van passar per la seva vida i pel seu llit abans de conèixer la Laura. No volia compromís, però sí companyia. I així va conèixer la pèl-roja, i després l'ex de la pèl-roja, després la cactus i l'ex de la pèl-roja alhora alternant caps de setmana, una intensa setmana amb l'alemanya i després la Poison Ivy, a la qual va seguir la Katy Perry. Va somriure en pensar en aquest sobrenom. La Katy Perry. No s'assembla en res a la cantant, però li va fer gràcia dir-li així per la seva bipolaritat, com a la cançó Hot and Cold. De vegades se sent una mica cruel per posar sobrenoms a les noies que passen per la seva vida, però és divertit i continuarà fent-ho. A la Laura no li ha posat cap sobrenom. Potser perquè ella li havia importat de veritat? La seva amiga Anna sí que tenia diversos sobrenoms per la Laura. Voldemort, la demèntora, Darth Laura... Realment, l'Anna mai no va arribar a conèixer la Laura, cap dels amics i amigues de la Llum ho va fer. Tot el que l'Anna sap d'ella és el que la Llum li ha explicat. *"Tan malament he parlat d'ella perquè l'Anna la vegi com el vilà de Harry Potter?"* Va pensar la Llum. Després d'aquest temps, els records són borrosos... era realment dolenta, la Laura? Pot ser que, en estar dolguda, hagi creat una imatge seva que no es correspon a la realitat? Recorda l'habitació, recorda el joc, el control, recorda les seves converses a distància, per missatges, en les quals la Laura li deia el que havia de fer. El seu joc, de la Laura i seu. A la Llum li encantava sentir que estava sota el seu control, perquè era el seu joc, de les dues. I a la Laura també li va començar a agradar, cada cop més, aquesta sensació de poder. La va canviar. O potser sempre havia estat així...

La Llum recorda com, poc a poc, va anar deixant de ser ella mateixa... com, poc a poc, es va anar perdent. O almenys, recorda com tothom li deia que s'estava perdent. L'Anna li deia, i també l'Hugo, el seu millor amic.

–L'has d'enviar a la merda, Llum. Realment et compensa? Sí, a l'abril vau ser felices i tot anava molt bé, però l'abril ha acabat, ara t'està fent mal. On és la Llum lliure i independent de sempre?

Recorda les paraules de l'Hugo, que en aquell moment van ser com gotes de pluja a les quals no va parar atenció. El discurs de l'Anna no era diferent, però amb comparacions a Doctor Who o Star Wars. *La Llum lliure i independent*, havia dit l'Hugo. Però, no

va deixar de ser lliure mentre estava amb la Laura, oi? Es va preguntar. Des del primer moment vam establir que podíem estar amb altres persones, que el que hi havia entre nosaltres no ens impediria fer el que volguéssim. Aquest era el model de relació en el qual la Llum creia, un amor que no t'empresona, que et deixa lliure i no et limita, però sí que t'acompanya i t'ajuda a créixer com a persona. Però havia estat així amb la Laura? Va tornar a llegir el primer vers del poema.

Vaig viure sota el teu control.

No, realment, no. No havia estat lliure amb la Laura. Però havia estat feliç? A l'abril sí. Abril, va murmurar mentre mirava per la finestra de la seva habitació a través del vidre de la finestra tancada. Abril. La Laura i ella havien estat felices durant el mes d'abril. Aquell mes va ser com un miratge; però com cada mes de l'any, l'abril va acabar. I amb l'abril va acabar la felicitat. La Laura va canviar. I encara ara, mesos després, la Llum continua sense entendre per què. Només recorda la sensació d'haver perdut el control, la sensació de ja no saber què estava passant, de no saber si la Laura volia estar amb ella o no, de no saber si volia estar amb la Laura o no, de simplement continuar passant temps amb ella amb l'esperança que les coses tornessin a ser com a l'abril. Però mai no ho van ser.

La Llum va observar la finestra de vidre tancada. Així es va sentir amb la Laura quan l'abril va acabar. Com si estigués rere un vidre tancat, veia el que passava al seu voltant però no hi podia actuar, no tenia poder de decisió, no hi tenia control. La Laura senzillament feia el que volia, i el seu joc havia deixat de ser un joc, simplement s'havia convertit en la manera com les coses eren.

Vine a casa demà a la nit, ja saps què has de portar. Aquest cap de setmana no em ve de gust quedar amb tu. Ja pots marxar a casa teva, vull estar sola. Demà anirem al cinema a veure aquesta pel·lícula. Sé que és tard, però vine a casa. Vine, et vull veure. Avui no vinguis. No vull conèixer els teus amics, vés tu sola a la festa. Vine. No vinguis. Vine. Millor no vinguis.

Les paraules de la Laura, les frases que havien sortit dels seus llavis en més d'una ocasió, havien romàs en la memòria de la Llum durant aquests mesos. *Vine. No vinguis. Vine. No vinguis.* Un bucle infinit d'indecisió. I la Llum sempre feia el que ella li deia. Per què? Així eren les coses, així era com funcionava. Suposo que és per això pel que tothom em deia que la deixés, va pensar amb la mirada fixa en el vidre tancat i immòbil, però llavors no ho veia... No sé... Tan terrible era la Laura? Tan terrible com ho veig ara? En aquell moment ho veia diferent... quina de les dues versions és la veritat? La veritat, va murmurar. Existeix la veritat? Els nostres records... els meus records són la veritat? O són una història que he explicat a mi mateixa i he convertit en la meva veritat?

El telèfon va vibrar. Per una fracció de segon, va pensar que era la Laura.

No, va pensar, no pot ser la Laura. O potser sí. No va voler comprovar-ho. Va deixar el mòbil on era, sobre la taula. Va mirar la pantalla de l'ordinador, el seu bloc, l'espai on deixava fluir els seus pensaments, sentiments i neguits, sempre camuflats de ficció. Hi acabava de publicar un poema sobre la Laura, però n'havia d'escriure més, ho necessitava. Escriure l'ajudava a pensar i reflexionar, només els seus pensaments fluïen a través dels seus dits i quedaven plasmats en paraules. Sí, havia d'escriure més sobre la Laura, sobre la seva història. Va estirar els braços, alçant-los per sobre del cap, entrellaçant els dits i fent-los petar. "*Vinga, a escriure*", es va dir, "*escriuré solament el que em passi pel cap, tant se val si no té sentit*".

La vaig conèixer inesperadament. Com aquelles tempestes que arriben de sobte i arrasen amb tot, sense pietat. Ella va ser la meva tempesta. I vull pensar que jo vaig ser la seva. Conèixer-nos ens va canviar, però mai no ens vam estimar. Vam ser dues persones que es van buscar per escapar de la seva solitud. Una solitud amarga, una amargura solitària. Això vam ser.

Quelcom en ella em va atrapar. No sabia dir si van ser les seves cites de Nietzsche, les seves reflexions sobre la societat, el capitalisme i la monogàmia o el seu extens coneixement sobre la nouvelle vague. Però quelcom en ella em va atrapar i em va arrossegar a l'abisme amb ella.

Li agradava fer-se-les d'intel·lectual, reaccionava amb orgull quan li deien pedant i li encantava escoltar-se mentre feia palès el seu coneixement. Però jo vaig veure més enllà i vaig saber que tot això no era més que una màscara, una barrera per amagar les seves inseguretats. O això vaig pensar, o vaig voler pensar. Vaig voler ajudar-la a deixar enrere la inseguretat, però va veure la meva ajuda com un atac. Vaig canviar l'oferta de la meva ajuda pel meu suport, però el va veure com un acte de pena. Em vaig limitar a estar amb ella, a donar-li el meu suport quan ho necessitava i anant a ella quan em volia. I així, em vaig convertir en un recurs seu. Vaig deixar que fes el que volgués amb mi, ho vaig permetre. Jo només vaig voler ajudar-la, però així em vaig perdre a mi mateixa.

La Llum va parar d'escriure en sec. River

Veure les seves reflexions plasmades en paper de vegades l'espantava. Era adonar-se de cop com de reals eren les coses que havia sentit, que havia viscut. Els seus pensaments, dins el seu cap, són inofensius... però un cop es materialitzen en paraules adquireixen pes, es fan reals. Però ara ja era tard, ja havia començat a escriure, havia de deixar anar tot el que portava dins.

Em vas convertir en quelcom teu, en un recurs més de què podies disposar quan volguessis. I jo t'ho vaig permetre. T'anava a veure quan tu m'ho deies i marxava quan tu volies. Ho feia perquè creia que així t'ajudava, així et sentiries estimada, que et donava suport... Però no m'adonava que a tu això no t'importava. Simplement, quan vaig començar-me'n a adonar ja era tard, havíem creat aquesta dinàmica i ja no en podia sortir. I, d'alguna manera, a mi m'agradava. M'agradava sentir-me sota el teu control, era el nostre joc.

Va retirar les mans del teclat en escriure la paraula joc. Realment, li feia una mica de vergonya escriure sobre el seu joc. La Llum es va sentir estúpida, era un text anònim escrit en un bloc anònim en un dels molts racons d'Internet que ningú llegiria. Però tot i així, quelcom li impedia escriure'n, de la mateixa manera que havia deixat aquesta part fora del relat que havia explicat als seus amics i amigues. Va esborrar les últimes paraules del text.

Per què em vas fer això? Per què m'ho vas fer? Què era jo per tu, Laura? Què vaig significar per tu? Vaig significar alguna cosa per tu? Em vas arribar a estimar? Et vaig importar? Era només la noia a qui podies trucar quan no volies dormir sola? Què vaig ser per tu, Laura? M'ho diràs algun dia?

La Llum va parar d'escriure en sec. Tenia els punys tancats amb força, amb ràbia, i les dents serrades. Va rellegir aquestes preguntes que acabava d'escriure gairebé sense parpellejar. Va notar el to passiu-agressiu de les seves pròpies paraules, que la van espantar. És això el que sento? Aquest rancor? Va pensar. No. No pot ser. Han passat ja cinc mesos... No obstant això, les paraules havien sortit del seu cor... o del seu cap. Com puc saber si el que escric són els meus sentiments purs i durs o si el meu cap ho exagera perquè quedi més literari? La Llum sempre havia escrit sobre la seva vida, sobre el que pensava, el que sentia o el que havia viscut, les persones que havien passat per la seva vida. Aquesta era la seva principal i única font d'inspiració, i així la seva vida s'havia convertit en la seva història, la novel·la que ella escrivia.

Va llegir el text que havia escrit. Va notar el canvi brusc a segona persona. Marcava aquest canvi el punt en el qual el que havia escrit deixava de ser literatura? Realment, li agradaria obtenir resposta a aquestes preguntes. Es va emportar la mà al front, li feia mal el cap. Va dirigir la mirada al seu telèfon, que havia vibrat diversos cops durant la tarda però havia ignorat completament. I si és la Laura? Va pensar. Seria estrany que ho fos, justament el dia que m'he posat a escriure sobre ella. No, no pot ser la Laura. Però i si ho és? I si ha pensat en mi justament el dia que jo he pensat en ella i ha volgut parlar amb mi? Podria ser, aquestes casualitats passen de tant en tant. Sí, és possible que sigui la Laura. Però què li diré? Va allargar la mà cap al telèfon.

Hi havia quatre missatges de l'Hugo i tretze d'un grup. Cap de la Laura. Va sentir una lleugera decepció. Sóc una estúpida, es va dir. Com he pogut pensar que era la Laura? Va llegir els missatges de l'Hugo, que li proposava una sessió de Birra i Vida aquell vespre. Aquesta era una tradició de la Llum i l'Hugo que els havia unit durant anys i consistia simplement en quedar, beure cervesa i parlar de la vida. Ho acostumaven a fer com a teràpia, quan un dels dos estava trist. Era el remei perfecte per a qualsevol mal, ja fos d'amors, drames familiars, frustracions laborals o un simple he tingut un mal dia. Va decidir trucar l'Hugo en lloc de contestar-li per missatges.

–Hugo! Eeeii, perdona que no et contestés... estava escrivint... M'he posat a escriure sobre ella, sobre la Laura. Per fi. Feia temps que ho portava posposant perquè... no sé... seria com donar-li la victòria, oi? Seria com admetre que encara m'importa. Doncs al final he escrit sobre ella, ja saps que sempre escric sobre les noies que han passat per la meva vida. He escrit sobre la Laura, sobre el temps que vam passar juntes, sobre l'abril màgic i sobre com tot es va enfonsar... sobre com em va tractar després de l'abril, com un recurs seu, recordes? I com jo ho vaig permetre. Perquè jo ho vaig permetre, Hugo, ho vaig permetre. Va ser culpa meva. T'hauria d'haver escoltat, a tu i a l'Anna. Em dèieu que la deixés i jo no us escoltava. I em va fer mal, i tot va ser culpa meva. I ara he tornat a pensar en ella i en el que vam viure... Necessito una explicació. La Laura em deu una explicació. He de parlar amb ella, només així podré tancar aquest capítol de la meva vida.

L'Hugo va escoltar les paraules de la Llum a l'altra banda del telèfon. Feia anys que la coneixia i sabia que quan li entraven les paranoies i començava a parlar d'aquesta manera el millor era deixar-la fer, esperar que acabés.

–Hugo? Hi ets? –va dir la Llum en acabar el seu discurs i no sentir resposta del seu amic–. M'has escoltat?

–Sí. Però, qui és la Laura?

L'autora

Va néixer a Sant Joan Despí l'any 1994. És periodista i té un Màster en Comunicació Corporativa. Acabada la carrera, va treballar durant sis mesos al Departament de Premsa de l'Ajuntament de Sant Joan Despí i, fins ara, és la feina que més ha gaudit. Sempre li ha agradat molt llegir i escriure i, de petita, somiava ser escriptora algun dia. Quan va escriure aquest relat, Control, tenia 23 anys i des dels 18 no escrivia ficció, però va veure el concurs com una oportunitat per reprendre l'escriptura.

Poc abans de les quatre la Nassira camina en direcció al passeig marítim de Montgat. La visió del mar encara li desperta un sentiment un pèl estrany, bell, però mig desconegut, a ella que vivia en una ciutat d'interior. A pocs metres d'arribar-hi distingeix la silueta de l'Helena. Està asseguda al banc de pedra que s'estén al llarg del passeig, mirant el mar. Quan la veu venir, l'Helena saluda la Nassira alçant el braç. Es fan una abraçada, ara fa ja més de dues setmanes que no es veuen. Avui, aprofitant que fa bon temps, han quedat per fer un passeig per la platja. Comencen a caminar i, a poc a poc, com estirant d'un fil, van descabdellant mots i pensaments, permeten que sorgeixin, sense forçar-los; ara una frase, ara una altra.

Fa ja dos anys i mig que la Nassira arribà de Gàmbia. La seva mare és a Dakar i els seus dos germans són a Sud-àfrica. Al principi, quan va arribar, li deien, i ella també mirava de dir-s'ho, que tenia sort d'haver pogut marxar del seu país, tal com s'havien posat allí les coses. Calia marxar d'allí, no tenien cap altra opció. Un cop aquí, però, la tristesa i l'enyor dels seus van convertir-se en una pedra que tenia ficada dins del pit, sentia el seu pes a la boca de l'estómac i, esmicolada, gairebé podia notar-ne els trossets, minúsculs, dins de la seva panxa.

Havien passat els mesos. Li havien buscat un lloc on viure i una escola on continuar els estudis. Havia fet alguns amics i amigues. Ara, la pena s'esfilagarsava al llarg dels dies, com un tènue vel que cobria tots els moments de la seva nova vida i que no permetia que la llum, els colors i el so de les coses bones que li passaven li arribessin amb tota la força.

Conèixer l'Helena era una d'aquestes coses bones. Li havien dit que li faria de mentora, ara que havia passat a viure en un pis assistit. Seria algú que estaria al seu costat mentre anava trobant el seu lloc en aquesta nova etapa. I reconeix que al principi no va ser fàcil. Els seus sentiments de ràbia, de por, d'impotència i de tristesa aixecaven un mur davant dels qui se li apropaven, fins i tot si el que volien era ajudar-la, com li va passar amb l'Helena. Posava capes de silenci damunt la seva necessitat de sentir-se estimada i protegida. Amb els dies, però, mots pausats i somriures càlids havien anat esfondrant aquella paret, i ella i l'Helena havien establert una bonica relació d'amistat. Quan estava amb l'Helena, la Nassira se sentia bé. Aconseguia a poc a poc recuperar parts de sí mateixa que, sense ser-ne conscient, havia anat amagant dia rere dia, per suportar la duresa d'estar separada dels qui estima, per fer-se una cuirassa que la protegís de la por i del dolor.

Quan porten una llarga estona caminant s'asseuen en un banc. En aquella hora hi ha més moviment de gent que passeja amunt i avall. De tant en tant, com un ocell de vol a mitja alçada, es fa el silenci en la conversa. No és un silenci incòmode, és com una respiració més, pausada i alhora profunda, tranquil·la. Uns metres més endavant, una dona amb dos nens petits s'han assegut a la sorra. El nen i la nena han escampat al seu voltant cubells, pales, rastells i motlles amb formes d'animals. I han començat a jugar. Mentrestant la mare s'ha posat a llegir i, de tant en tant, els mira. No li agrada gaire, a la Nassira, que els records s'instal·lin en la seva mirada, al seu cap, al seu cor. Per això, quan arriben, mira d'abraçar-los, però després els deixa emprendre el vol, perquè són records del que ha viscut, però sap que el que té ara a les mans és el seu present, i mira de no deixar-lo escapar. És una de les coses que està aprenent a fer. L'ajuden a aconseguir-ho persones que ha trobat aquí, com l'Helena i com la seva amiga Júlia, i també el que li sentia dir a la mare, quan eren a casa seva a Diabugu, i la manera com ella actuava amb els veïns i les veïnes, fins i tot amb els desconeguts.

Mira el nen i la nena de la platja i recorda el petit Amid, quan jugava a pilota al carrer amb els nens i les nenes de les cases veïnes. El veu córrer lleuger, prim com és, concentrat en el joc hores i hores. Ella el crida i van cap a casa; han d'ajudar el pare i la mare amb els productes del camp, que l'endemà hi ha mercat.

–*És bonic veure jugar els nens, oi?* –li diu l'Helena, reprenent amb els seus mots, per tal de suavitzar-ne el pur efecte nostàlgic, l'escena que contemplen.

La Nassira, sense mirar l'Helena, fa que sí amb el cap, mentre torna al moment i al lloc on són ara. Els ha arribat el moment d'acomiar-se. Abans, però, l'Helena té alguna cosa més a dir-li. Es tracta del seu aniversari, d'aquí a deu dies.

–*T'esperem, Nassira. Hi serem tots els de casa, i tu no hi pots faltar!* –li diu l'Helena amb una mirada lluminosa.

De tornada cap al pis que comparteix amb altres dues noies, la Nassira pensa en la invitació. Hi anirà, té ganes d'anar-hi. Podrà conèixer el Miquel, el marit de l'Helena, i els seus fills, encara que ara ja els coneix una mica, perquè sovint l'Helena li explica coses d'ells. Sobretot té ganes de veure el Martí, la Laia i el Jan, els seus néts. I la mare de l'Helena..., la imagina alta, morena, de caràcter fort i generós. Almenys aquesta és la idea que s'ha anat fent d'ella arran de les històries que l'Helena li ha anat explicant. Encara no sap ben bé què li pot regalar; té alguns dies per pensar-ho, ha de ser quelcom especial. Mentre camina la visió dels àlbers que va trobant a banda i banda del carrer li ha fet pensar en l'avi. Recorda que li parlava sovint dels colors, la forma, la bellesa i l'ànima - com en deia ell - dels arbres. Se'ls coneixia gairebé tots, els arbres de Gàm-

bia. Li explicava històries on ells intervenien, velles llegendes que la Nassira escoltava bocabadada fins que es feia fosc. Un altre record que l'escomet sense previ avís. Però ara no ha estat tristesa el que ha sentit. Li ha agradat que se li fessin presents la figura i el rostre de l'avi, la seva veu, la seva mirada.

És dissabte. Falten pocs dies per tornar a veure l'Helena. Aquesta tarda la Nassira ha quedat amb la Júlia, el Pol i la Irene, al Cèntric. Xerraran una estona mentre prenen alguna cosa i després faran un volt pel poble. Acabaran al passeig, com gairebé sempre, i s'aniran trobant gent coneguda. Però ara només són les cinc. És un bon moment per escriure. Perquè l'altre dia va pensar que el millor que ella té i que li pot oferir a l'Helena són els seus records i els seus sentiments. Com un petit tresor que té ben guardat. Ara que coneix força bé l'Helena està convençuda que aquest és un dels millors regals que li pot fer, a ella que li agrada tant llegir i escoltar música. Decididament li escriurà una cançó. Una cançó que parlarà d'ella i de la seva terra, d'allò que sent.

Li dirà que la seva és una terra de colors, els del capvespre, quan el sol es posa a les extenses planes banyades pel riu; els dels vestits i els mocadors de les dones, que en una explosió cromàtica quotidiana, celebren dia rere dia la festa de la vida; els de les plantes i els animals, que són el paisatge, format també per la gent. Li parlarà de les danses, una expressió més de l'alegria vital, connectada amb la natura, de la gent de Gàmbia. Li parlarà de la mirada clara i lluminosa dels nens i les nenes, de les dones i els homes, del seu somriure franc, de les seves converses tranquil·les sobre les coses més petites i alhora importants. I després, a ritme de rap, que és la seva passió i el seu mitjà per expressar-se millor, li parlarà de la ràbia, d'un món que és injust, li parlarà de la por, però també del coratge i dels somnis, de la generositat i, per sobre de tot, del poder de l'amistat, del poder de l'amor.

Es va fent, Helena, cada dia més prim, gairebé transparent, el vel de la tristesa que ho cobrí tot quan vaig arribar. Sé que aviat tornaré a estar amb els qui estimo. Ara són dues les meves famílies.

L'autora

Sento des de sempre un apassionat interès pel món de la paraula, les històries i la literatura en general. He tingut la sort de treballar en un àmbit que hi està relacionat i pel qual sento veritable passió: he estat professora de secundària de Llatí, Grec i Món Clàssic. Guardo un bonic record dels meus alumnes i de les classes. Escric relats des de fa poc, i és per a mi un repte engrescador. A banda d'aquest, ha estat un estímul poderós rebre el premi de retrat literari dels Premis Recull 2018. Darrerament tinc un interès especial pel món de l'art i les artistes. Sóc mare, i miro d'implicar-me en projectes que busquen una societat més justa, lliure i solidària.

Relats breus
Any 2018

Composició del jurat 18è premi - Any 2018

PRESIDENTA

Margi Gual

Tinenta d'alcalde d'Acció Social i Igualtat
de l'Ajuntament de Sant Joan Despí

ALTRES MEMBRES

Llum Torrens

Esriptora i representant del Racó de Dones Esriptores de Sant Joan Despí

M. Carmen Crespo

Esriptora i representant del Racó de Dones Esriptores de Sant Joan Despí

Conxi Mostazo

Esriptora i representant del Racó de Dones Esriptores de Sant Joan Despí

Àngels Gisbert

Directora de la Biblioteca Miquel Martí i Pol de Sant Joan Despí

Núria Ros

Regidora d'Educació, Infància i Família de Sant Joan Despí

Laura Bosque Lafarga

Actriu, cantant i lectora

Pilar Gracia Fernández

Professora de Literatura Castellana a l'Institut Salvador i Pedrol

I actuant com a secretària

Rosa Baixas

Cap d'Acció Social i Igualtat de l'Ajuntament de Sant Joan Despí

Obres premiades 2018

Primer premi, *Espectora de Sant Joan Despí*

Una rosa a la sorra

Maria Glòria Alcacer Gasch

Segon premi, *Espectora de fora de Sant Joan Despí*

Petals de lilà

Nora Nadal

Finalistes

Primera finalista

El día que apareció Hamil

Marta Lacruz Algarate

Segona Finalista

Petjades a la sorra

Jennifer Rodà Casado

Tercera finalista

Sense dir res

Mireia Duran Overbeeke

Quarta finalista

Olor a puro

Cristina Martín Rodríguez

Un matí diferent

La Mati atura per inèrcia el despertador com cada matí. Són quarts de sis, sap que té el temps just de prendre's un cafè fet la nit abans. A les sis ha de ser a la porta de l'Ajuntament, vestida amb el mono de color taronja que porten tots els del Servei de Neteja Municipal. Es renta les aixelles i la cara al lavabo, el cul al bidet. Es posa unes calces netes una samarreta de tirants i al damunt el mono, que fa pudor, però només en té un i el renta el dia que fa festa, el dilluns. Es passa els dits pels cabells i ja es dona per pentinada. De camí a l'Ajuntament s'embolica una cigarreta i se la fuma amb calma, sap que fins que plegui a les dues no tornarà a fumar.

Arriba quan falten cinc minuts per a les sis, el cap de brigada està organitzant els grups de treball, la crida: - *Ep Mati, tu avui aniràs amb en José i en Charli a la platja llarga.*
- La Mati no diu res, va cap el grup, saluda amb el cap i s'asseu al vehicle, a la caixa.

Quan arriben a la platja, una petita claror s'escapa entre els núvols, agafen els rasclets de la caixa de la camioneta i cadascú s'ocupa d'un bon tros de platja. La Mati va cap on li diuen que ha d'anar i comença a fer anar el rasclet. Li crida l'atenció una rosa mig desfullada que les ones banyen, s'hi acosta, al costat hi ha un anell, l'agafa, per dintre hi ha una data: la d'ahir però de fa seixanta anys; i dos noms enllaçats: Mercè i Jaume. A la Mati se li fa un nus a l'estómac i crida els companys. Entre els tres decideixen que cal cridar la policia. Els mossos arriben ràpid, ja han cridat els Serveis Marítims de Rescat.

La Mati, en José i en Charli deixen la feina per fer. A les vuit comencen a arribar els primers banyistes, també gent que passeja per la vora del mar. La gent mira, pregunta, -*No ho sabem, potser un suïcidi-*, a les dues en José i en Charli marxen. La Mati es queda, necessita saber què ha passat, passen les hores i la platja que s'havia omplert al matí s'ha anat buidant. La Mati no ha menjat, només la poma i l'aigua que duia a la bossa, tampoc fuma, només espera, tota ella espera. A les vuit del vespre treuen el cos prim d'una dona, sembla d'uns setanta o vuitanta anys, porta un vestit gris amb petites flors negres, la fiquen en una bossa de plàstic i la carreguen en una ambulància.

Els dies següents la Mati llegeix els diaris que troba pels bars, busca un nom: Mercè. Passen sis dies i llegeix a la secció de successos una petita ressenya: "*La setmana passada a la Platja Llarga de Cubelles van treure del mar, sense vida, el cos de M.A.T de vuitanta-tres anys, veïna de la mateixa població. Tot apunta que es tracta d'un suïcidi. Demà a les onze del matí serà enterrada al cementiri de la població*".

La Mati demana permís a la feina i l'endemà va al cementiri, falten quinze minuts per l'hora citada. S'acosta al Miquel, l'enterrador, i li pregunta si sap on enterraran la Mercè. En Miquel l'acompanya a una paret de nínxols, tots iguals, amb flors de plàstic descolorides pel sol, alguns amb fotografies dels difunts. N'hi ha un d'obert, el que espera la Mercè. Arriba la comitiva i un cotxe de morts i un per a l'acompanyant. De dins surt un home d'uns seixanta anys. En silenci espera que treguin el taüt de l'altre vehicle, mira com el posen dins el nínxol. El tapen amb el marbre gravat amb dos noms:

JAUME RAMONET

MERCÈ APARICI

Units per sempre

Hi col·loca una fotografia d'una parella jove que es mira enamorada. L'home hi deixa una rosa vermella, com la que hi havia desfullada al costat de l'anell. Tanquen el vidre del nínxol. Marxa.

La Mati li voldria preguntar moltes coses, però la Mati és dona de poques paraules. Quan ell marxa s'acosta i deixa una rosa vermella al costat del nínxol.

Per fi ha arribat el dia

La Mercè fa cinc anys i un mes que espera, el dia ha de ser avui, el dia del seu casament, i els cinc anys són els que les lleis imposen per poder enterrar un cos al mateix nínxol d'un difunt anterior.

En Jaume fa cinc anys i un mes que va morir, el seu amor, el seu company de vida. Avui faria seixanta anys que es varen casar a l'església de Cubelles, ella tenia vint-i tres anys, era bonica i divertida, duia un vestit blanc amb un barret guarnit amb flors, el vestit per sota genoll, unes sabates blanques i uns guants de reixeta, a la mà un pom de margarides. En Jaume duia un vestit fosc, camisa de ratlles fines i una corbata blau cel com els seus ulls. En Jaume era l'home més guapo del món, alt, prim, de cabell fosc i amb aquells ulls color del cel, uns ulls canviants del blau al gris segons que fos un dia lluminós o ennuvolat, i aquell dia 10 d'agost eren d'un blau net i brillant. Quan va mirar-la per dir-li el sí que els convertiria en marit i muller la Mercè va sentir que les cames se li afluixaven.

El dia que es varen conèixer la Mercè anava amb dues amigues al ball del Casino de Vilanova, el pare les havia acostat i les passaria a recollir quatre hores més tard. Era Festa Major i estrenava un vestit fet per ella mateixa amb ajuda de la mare, un vestit

amb faldilla volada per lluir-lo quan girés ballant. En Jaume ja hi era, també amb uns amics, i aviat es va fixar en ella, i no va trigar gaire més a treure-la a ballar. Ella estava distreta quan va sentir una veu vellutada que li va fer una esgarripança a l'esquena, i al girar el cap i mirar-lo als ulls va saber, en aquell mateix moment, que s'havia enamorat. Les hores varen passar volant, es varen explicar moltes coses, i com no podia ser altrament, quedaren per a l'endemà. I així cada dia fins que tres anys més tard es casaren.

En Jaume era pastisser i la Mercè cosia, varen llogar una caseta prop dels pares d'ella, i uns anys més tard la pogueren comprar. Feia quatre anys que eren casats quan va néixer en Jaumet, el seu únic fill. El nen era tranquil, una mica malaltís, assistia cada dia a l'enamorament renovat dia a dia dels seus pares, i els seus pares el veien créixer sense amoïnar-se gaire.

En Jaume i la Mercè no tenien res d'especial als ulls dels altres, eren una parella com tantes, treballadors, bona gent, amb un fill, que cuidaven dels pares d'ella. Però en Jaume i la Mercè no eren com les altres parelles, entre ells l'amor es renovava cada dia, el desig no s'esgotava mai.

En Jaume treballava a la fleca del senyor Dionís, era el primer oficial, cada dia entrava a treballar a les quatre del matí. A les dues es despertava i buscava el cos adormit i càlid de la Mercè que en sentir les seves mans s'obria a ell fins que tots dos quedaven sadollats de plaer, ell es llevava, es dutxava, s'afaitava, tot xiulant fluixet i feliç, feia el cafè i marxava. La Mercè seguia dormint fins a les set, quan es despertava sentia la humitat entre les cames, i el record de l'amor i el sexe gaudit unes hores abans li omplia els llavis d'un somriure dolç. Es llevava, obria la finestra, es dutxava. Llavors, sense fallar un sol dia, trucaven a la porta. Era en Martinet l'aprenent de la fleca amb croissants acabats de fer i un panet de Viena. La Mercè despertava en Jaumet i el feia vestir-se i rentar-se, després esmorzaven junts i ella li preparava el panet amb mantega i pernil dolç, sortien de casa i de maneta arribaven a les monges, allà es quedava en Jaumet, i llavors la Mercè abans de tornar a casa i posar-se a la màquina de cosir per acabar algun encàrrec, passava per la fleca, saludava el senyor Dionís i es dirigia directament a l'obrador, en Jaume l'abraçava amb mans enfarinades i li buscava la boca que ella oferia sense vergonya, en Martinet es posava vermell i en Claudi murri com era deia *“-Aneu calent, jefe-”* i en Jaume reia i contestava *“-Que no és bonic estar enamorat de la dona?”*.

El senyor Dionís, fadrí i sense família, havia ofert moltes vegades a en Jaume que es quedés el negoci quan ell es retirés. Va coincidir que els pares de la Mercè havien mort

quan el senyor Dionís volia plegar. Amb els diners de la venda de la casa dels pares varen pagar el traspàs de la fleca. La Mercè va deixar de cosir i es va posar darrere el taulell; ara sí que la felicitat era completa, estaven junts a tota hora. En Jaumet estava intern a Vilanova, l'anaven a buscar els caps de setmana, i sense adonar-se'n el noi creixia, malaltís i callat com sempre.

Quan van plegar de treballar el fill que ja era un home, independent, amb estudis, ben col·locat venia poc per casa, cosa que a ells els era una mica igual. Perquè el cert és que en tenien prou amb ells mateixos, el seu món màgic s'acabava a les parets del seu jardí amb les jardineres plenes de geranis i ciclàmens a l'hivern, geranis i petúnies a l'estiu.

Quan en Jaume es va posar malalt la Mercè estava segura que se'n sortiria, però aquell mal dolent se'l va menjar per dins i ara feia cinc anys i un mes que la Mercè estava sola. Ell va morir a casa, com volia, abraçat a la Mercè i les seves darreres paraules varen ser: "*-T'esperaré*".

Quan el varen enterrar, la Mercè va preguntar a en Miquel l'enterrador, com qui no vol la cosa "*-Miquel, i si ara jo em morís demà m'enterraríeu amb en Jaume?*", i així va saber que calien cinc anys per poder descansar al costat del seu home.

Aquells cinc anys la Mercè va sobreviure. Es llevava cada matí, es rentava, es feia el menjar i menjava, passejava, cosia, feia mitja, llegia novel·les d'amor, esperava la trucada del fill un o dos cops per setmana, cuidava les plantes i sobretot, esperava.

Per fi havia arribat el dia, al matí va anar a la perruqueria i, ben arreglada, va anar a dinar a la fonda, que ara ja no és la fonda, ni els amos son els mateixos, ni la decoració, però és la Fonda on varen dinar el dia del casament. Després a casa ha fet la migdiada i cap al tard ha baixat fins al Passeig Marítim, s'ha assegut a *La Jijonenca* i ha demanat la copa més gran de la carta; l'ha assaborit sense pressa. Després s'ha posat a passejar; el que té de dolent la data és que el passeig i fins i tot la platja són plens de gent. Se'l fa de dalt a baix moltes vegades, mentre espera que els estiuiejants se'n vagin al llit. Porta una rosa vermella, com la que en Jaume duia cada diumenge. Quan li sembla que ja no la veurà ningú entra a la sorra, s'acosta a l'aigua deixa a terra la rosa i al costat l'anell vertical, una mica ensorrat, es treu les sabates i comença a entrar al mar, l'aigua va pujant pel seu cos i cada cop se sent més feliç, més tranquil·la i segura, sap que l'anell donarà la pista, sap que la trobaran, sap que per fi podrà descansar al costat d'en Jaume, per sempre, quan l'aigua li arriba als ulls sap que ha d'obrir la boca i deixar-se morir.

Una trucada de matinada

Quan va sonar el telèfon a casa d'en Jaume, dormia. Instintivament va aturar el despertador que no sonava pas. Va trigar una mica en adonar-se que era el telèfon. Es va llevar pensant qui podia trucar a aquelles hores. Era la policia, havien tret la seva mare del mar, ofegada, calia que anés a l'anatòmic forense de Vilafranca per identificar el cadàver. En Jaume agafa el calendari de sobretaula, mira la data, "Ho has fet, mare" pensa i un somriure li puja als llavis.

En Jaume s'acomiada d'en Mario, fa poc més d'un mes que es queda a dormir després de tenir sexe. En Jaume no sap si l'estima, sap, però, que no sent pel Mario el que els seus pares sentien l'un per l'altre.

En Jaume fins als deu anys va ser un espectador d'excepció d'un amor tan gran del qual ell se'n sentia exclòs. Després, intern a una escola de nois, va començar a tenir experiències amb alguns companys; quan sortia no sentia cap atracció per les noies. De fet era com si tingués por que una dóna el pogués atrapar com la seva mare tenia atrapat el pare. Curiosament, fins ara, mai no es va plantejar que fos el pare qui tenia atrapada la mare.

Arriba a Vilafranca quan està sortint el sol, reconeix la mare en aquell cos prim, li donen l'anell de noces, li expliquen els fets, escolta distant. Pregunta quan podrà enterrar-la, trigaran una setmana més o menys els tràmits, hem de fer autòpsia... en Jaume ja no escolta, arriba a Cubelles i va directa a la funerària, tria un taüt de fusta clara folrat de seda, recordatori no cal, no vindrà ningú, sóc l'única família i amics no en tenien, encarrega flors, dues corones amb unes cintes on amb lletres daurades s'hi pot llegir *DEL TEU FILL ESTIMAT*, i a l'altra *FAMILIARS I AMICS*, prou que sap que no n'hi ha, però una corona li sembla poc. Dóna les dades del nínxol, demana un marbre nou i dicta:

JAUME RAMONET

MERCÈ APARICI

Units per sempre

Dóna una fotografia dels seus pares el dia del casament, se'ls veu somrients, demana que l'avisin quan facin l'enterrament.

Marxa cap a la feina, com qualsevol dia. Quan surt de treballar se'n va a casa, en Mario es allà, no li explica res, de fet mai parla amb ningú dels seus pares. En Mario tampoc pregunta a on ha anat de matinada, de fet en Mario té un interès relatiu pel Jaume, fa un mes que es queda a casa d'ell i ja comença a estar-ne fart. En Jaume és un home

hermètic, metòdic, una mica maniàtic, que també comença a estar fart que en Mario deixi els calçotets per terra.

Quan el truquen per dir-li que l'endemà serà l'enterrament és a la feina, demana permís per a l'endemà i continua treballant.

Quan entra al cementiri pujat al cotxe dels acompanyants mira sense veure-la una noia de cabells curts, pàl·lida, i en el mateix moment l'oblida.

Si hagués parlat amb ella, hauria pogut saber que va ser ella qui va trobar l'anell i la rosa, que va ser ella qui va trucar a la policia.

Ell dóna una propina a l'enterramorts, deixa una rosa vermella i una fotografia al nínxol. Sense més cerimònies, marxa.

L'autora

Mestra jubilada. Fa 26 anys vaig tornar a Sant Joan per amor. Vaig marxar als 18 pel mateix motiu, però aquell cop em vaig equivocar. Tinc un fill de 25 anys, el meu major orgull. I soc àvia gràcies al meu home.

Si no perdones, mai no seràs lliure.
Nelson Mandela

En llevar-te al matí, constataves que també avui t'havies fet pipí al llit.

Tenies malsons i terrors nocturns.

Amb sis anys, eres la més gran de tres germans, i als matins et preparaves de pressa per a entrar a l'escola de la ciutat petita on vivíeu, aquella que hi havia al capdamunt del camí dels lilàs, els arbres ornamentals que impregnaren la teva infància d'una olor que mai no has oblidat.

En aquell temps primerenc, duies dos llaços blaus a les cues, perquè aquest era el color del vel que cobria el cap de la imatge sagrada que es venerava al centre, i no estava permès que els adorns dels vostres cabells presentessin un altre to diferent que us allunyés de l'afinitat amb tot el que era un exponent diví. Tampoc no s'acceptava a l'aula cap alumna que dugués pantalons o vestit de tirantets, ja que es considerava irreverent.

Després d'una bona cantarella d'entrada a classe, que tanmateix es repetiria a la sortida, precedida sempre de les oracions pertinents, la vostra formació anava més enllà de la gramàtica i l'aritmètica...

En un clima de silenci i devoció, llegíeu històries exemplars a fi que el seu testimoni us commoguéssiu de tal manera que anheléssiu adoptar aquest model de vida i esdevinguéssiu noieta de gran virtut, dòcils i piedoses, al caire de la santedat, com a exaltació màxima de la vostra condició femenina.

Estudiàveu urbanitat, i si per una banda us havíeu d'aprendre fil per randa totes les normes del llibret, per l'altra era prou engrescador que algunes voluntàries sortissin a la palestra a escenificar-les per tal que no quedessin només com a mera teoria. En quaderns especials, assajàveu lletra gòtica sucant amb molta cura la ploma en el tinter. Fèieu labors de ganxet, recitàveu versos per Nadal, els dissabtes al matí resàveu el rosari, a l'hora d'esbarjo jugàveu a rotllo, i algun cop, com a cosa excepcional, anàveu d'excursió a peu fins a una font emblemàtica prop de la muntanya. Sovint es repartia alguna nata com a recurs complementari a una bona educació, si bé també rebíeu medalles i diplomes a final de curs pel bon comportament a classe i l'aplicació a les diferents matèries que s'impartien.

Dins de cada pupitre, en un angle en penombra que no fos destorbat per l'enciclopèdia ni les llibretes de càlcul i cal·ligrafia, muntàveu un petit altar format per una estampeta, una flor i pedretes de jardí, i cada dia teníeu cura d'aquella parcel·la privada que us feia sentir el cel més a prop.

S'insistia en el respecte als superiors i sobretot a la gent gran, amb els quals calia mostrar-se tothora correcte i amable. I també a casa rebíeu instruccions en el sentit que a les persones de certa edat se'ls havia de cedir el seient al tramvia, se'ls havia d'obrir la porta de la botiga, se'ls havia d'ajudar en qualsevol dificultat amb què es trobessin. Se'ls havia d'estimar.

Les tardes de dissabte i de diumenge i de cada festiu de l'any, hi havia sessió invariable de cinema, i aquí intervenien la teva àvia i la teva besàvia, les quals s'alternaven de bon grat en la tasca d'acompanyar-vos, ja que els pares no us haurien deixat anar-hi amb persones que no fossin de plena confiança.

Uns cops l'àvia, altres cops la besàvia, passaven ben puntuals a recollir-vos a tu i als teus germans, i tenien cura de tots tres durant aquelles hores de distracció al cine de barri ple de gom a gom, on feia una calor gairebé insuportable perquè aplegava una gran gentada d'edats diferents. Elles venien disposades a gaudir també de tot aquell enrenou de pistolers, de romans, d'espies..., picant de mans als bons, picant de peus als dolents, i queixant-se en veu alta de les interrupcions freqüents de la pel·lícula. Tothora atentes, us repartien el berenar que preparaven de bon matí a casa, competint l'una amb l'altra per veure qui ho feia millor; pa de pessic, coca de pinyons, magdalenes..., cosa que es complementava, segons el dia, amb bossetes d'encenalls de xocolata, bocinets de fruita confitada, boletes de coco..., amb les quals us anàveu entretenint, i a la mitja part sortien a buscar-vos una gasosa. Durant la segona pel·lícula, menjàveu pipes i cacauets. Era el costum de gairebé tothom. Hi ha alguna obra literària que ho explica amb força comicitat i encert. Tu formes part d'aquella generació.

Llavors, ja feia temps que s'anava repetint aquella situació repulsiva en què, mentre tots badaven en la foscor de la sala atrets pel reclam de la pantalla, notaves l'escalfor anguniosa d'una mà adulta obrint-se pas sota la teva cuixa. I atès que aquell contacte et molestava sobre manera, t'arraulies cap a l'altra banda del seient de fusta fins clavar literalment el teu cos menut en el recolzador del braç i la cadira contigua.

Un cop, va ser un home jove que, com tots, deuria confiar a ulls clucs en el teu silenci, perquè insistia en el seu objectiu insensible a la torbació que et causava. Feien la pel·lícula d'un emmascarat, d'aquelles que t'agradaven tant, però et va semblar

eterna. Esperaves que marxés abans que obrissin els llums, però no va ser així, i durant la projecció de la segona pel·lícula, va continuar aquell turment insofrible.

De tant en tant, l'àvia o la besàvia t'avisaven que no et moguessis, que t'estiguessis quieta perquè molestaves els altres. Elles estaven completament a la lluna. I val a dir que, gràcies a les teves contorsions i a la separació que establies amb la teva defensa constant, ningú no va poder arribar mai més enllà.

Sovint insisties que volies quedar-te a casa, tot comprovant que anar al cine havia deixat de ser una opció. Era com una obligació. No et servien de res els drames ni les rebequeries. Als teus germans els encantava. Tothom hi anava. No podies decidir ni fer-te enrere.

No va ser un cas esporàdic, i durant anys vas patir contínuament aquell suplici i vas conèixer el tacte lasciu de moltes mans que, emparades en l'obscuritat d'una sala de projecció i en la torbació infantil que garantia el secret, envaïen a la força un espai innocent que es resistia en desigualtat de condicions. Era obvi que allà dins s'hi donaven cita tant els amants del Sèptim Art com els qui ignoraven fins i tot el títol de la pel·lícula. I era el lloc ideal tant per a uns com per als altres.

En obrir-se els llums, tu els miraves de reüll, avergonyida, mentre que ells et miraven de front. Aquella insolència et feria gairebé tant com l'acte precedent.

Havies après de resar sobretot a l'escola, i aquesta era la teva escapatòria. Resaves durant tota la sessió perquè marxessin. I en tornar a casa, ploraves desconsolada, arraulida en qualsevol racó, impotent per una situació reiterativa de la qual no sabies com sortir-ne.

Era impensable encarar aquest assumpte a casa de manera directa o soterrada, amb enteresa o desesperació, perquè es tractava d'un tema tabú i tu no podies traspasar aquell límit que s'havia anat conformant en paral·lel a les ensenyances que rebies. No parlaves perquè et senties humiliada, perquè et feia vergonya, perquè ho duies clavat tan endins que no disposaves de l'habilitat necessària per a treure-ho a fora. Al cap i a la fi, eres una nena.

Una d'aquelles tardes de cine que havien deixat de ser alegres, va seure al teu costat un home gran. Encara no havien començat a emetre la pel·lícula, i et mirava amb tendresa. I tu li vas somriure, tímida i educada. Et va fer dos copets afectuosos als genolls. Era el preàmbul de l'estona amarga que t'esperava a continuació.

Aquell dia vas sentir un dolor profund dintre teu. El dolor del desencant. No entenes res però ho percebies tot. Era un pecat que no cometies tu però que t'hi implicava.

Ara sabies que qualsevol home, de qualsevol edat, podia erigir-se com un enemic, podia abusar de la teva vulnerabilitat. Allò va esdevenir una obsessió que no et permetia pensar en res més. Aquell ideal de respecte que aprenies a classe, aquella línia d'amor i sensibilitat que t'ensenyaven a casa... A la teva manera, veies que la vida no era com et deien sinó com tu l'anaves descobrint pel teu compte. Hauria estat millor deixar de banda el pudor exagerat de l'època en mencionar certs temes, i prevenir-te obertament que coses així podien succeir. Segur que existien les paraules adequades. Els infants ho cacen tot al vol.

El curs següent, seguies fent-te pipí al llit. Seguies tenint malsons i terrors nocturns.

Aquell any vas aprendre el Catecisme, i cada divendres a la tarda anaves a confessar-te amb el grup de companyes de la teva edat, amb les quals formàveu una fila llarga agafades de la mà de dos en dos i encapçalades per la mestra, que es cobria el cap amb una mantellina negra que li arribava fins els peus, mentre avançàveu, ben solemnes, pel camí dels lilàs amunt.

Sempre vas tenir un gran problema a l'hora de reunir uns quants pecats personals per a rebre l'absolució i resar la penitència corresponent. Per sortir del pas, deies que et barallaves amb els teus germans, que eres molt llepafils a l'hora dels àpats, que no te'n podies estar de remenar els calaixos..., si bé eres conscient que no tenies un pecat de debò, d'aquells que almenys et feien quedar bé davant del sacerdot. I això et contrariava quan estaves de genolls tractant d'esforçar-te i donar sentit a l'acte que duies a terme amb gran devoció.

Més d'un cop pensares en aquells individus que et feien la vida impossible i en que ells ho deuriem tenir molt fàcil quan s'anaven a confessar. Perquè, al contrari del que sol passar en aquests casos, tu tenies molt clar que tot el pes d'aquella culpa requeia a la seva consciència. No pas a la teva. Tu no ho volies, allò. A més, a classe us inculcaven el propòsit de no tornar a reincidir en els errors, cosa que ells no complien, ja que distingies els seus rostres en el cine rondant sempre a l'encaç d'una nova víctima. Amb el temps, ja els veies venir de lluny, ja et posaves tensa perquè t'avançaves a les seves intencions. Després, aquells mateixos rostres et perseguien també durant la nit, tan bon punt apagaves el llum del dormitori i la foscor et paralitzava, o quan ja dormies i irrompien en un revolt del teu somni.

Gairebé totes les nits, caminaves plorant pel llarg corredor que separava el teu dormitori del dels teus pares, abraçant l'osset de peluix i exclamant entre sanglots que tenies por. Ells et feien un espai en el seu llit, i allà, protegida, dormies en pau.

Deves tenir uns quants anys més quan, un bon dia, a casa van decidir dur-te a una consulta per tal d'esbrinar la causa de la teva enuresi persistent, i no en van treure pas l'entrellat. Van dir-vos que potser eres massa nerviosa, tot i que no se't notava; que millor que no beguessis res de líquid a partir de mitja tarda o bé que prenguessis una dutxa d'aigua calenta i una tisana relaxant abans d'anar-te'n a dormir, i que de totes maneres quan fessis el canvi el problema se solucionaria tot sol.

Per aquella època, una tarda en què, com sempre, ho vas passar fatal en el cine, et disposaves a sortir cap a casa avançant pel darrere de la renglera de seients que donaven al passadís i on seguia tan tranquil l'home que t'havia mortificat. I en un rampell, aprofitant la complicitat dels llums esmorteïts de la sala, li vas esclafar a la boina un pastisset de merengue que havia sobrat del berenar que t'havia dut l'àvia. I vas fugir de pressa, dissimulant davant d'ella i dels teus germans. Mai no vas sentir la necessitat de confessar-ho.

D'ençà d'aquell dia, adoptares sovint el sistema, que consistia a suggerir innocentment a l'àvia o a la besàvia, no tan sols el que et venia de gust en qüestió de rebosteria sinó també allò que pogués resultar més enganxifós: pastissets de nata, de xocolata, de cabell d'àngel, de melmelada... I tan bon punt notaves la mà d'un desaprensiu, li estampaves la mostra deliciosa que havies seleccionat com a venjança.

De forma invariable, l'home se sentia molt contrariat i marxava prest a esbrinar què era allò tan llardós que, de la manera més dolça, li havia trencat els seus plans. Aleshores, tu també comptaves cegament amb el seu silenci i discreció.

Amb els anys, vas deixar de fer-te pipí al llit. Vas deixar de tenir malsons i terrors nocturns. Allà on anessis, eres una adolescent que sabia defensar-se fantàsticament bé tota sola, reaccionant com una vespa enfurismada davant de qualsevol insinuació. I en aquella etapa jove que, ara sí, es considerava de gran perill i tot eren consells, pors i prohibicions, algunes dones de la família i gent coneguda et regalaven llibres modèlics amb dedicatòries encoratjadores que exaltaven la puresa: "Cada carícia permesa és una mica de virtut perduda." Aquella insistència, aquella ignorància en el fons, et causava un gran defici.

Vas deixar enrere aquell apartat dolorós de la infància que els mecanismes de l'inconscient van resoldre amagar per tal que fossis feliç.

Talment com si tot aquell conjunt de cares sinistres i de siluetes tèrboles haguessin estat tapiades dins la memòria per un mur d'espesses flors de lilà.

Malgrat l'oblit aparent, podies constatar que la lliçó més ben apresada en tots aquells anys, no corresponia a cap d'aquelles lliçons que havies rebut a classe, ni als sermons materns envers els xicots que freqüentaves, sinó a la pròpia experiència que t'impel·lia a adoptar una actitud personal oberta i assequible amb els teus descendents, igual nens que nenes, amb els quals vas tractar de mantenir una comunicació continuada, un clima de confiança, sense cap barrera que impedís plantejar qualsevol pregunta, exposar qualsevol circumstància o fer qualsevol confessió. Perquè els temes tabú no deurién existir quan els ulls innocents d'ambdós sexes esperen resposta o quan s'ha de prevenir de situacions que poden passar. Sempre hi ha la manera suau però contundent de plantejar les coses. I si algun cop t'assaltaven amb qüestions delicades segons la moral que t'havien inculcat de petita, feies l'esforç de sobreposar-te a les teves limitacions i responies amb la normalitat que creies necessària.

Instal·lada ja en un moment concret de la maduresa, van tornar a aparèixer aquells rostres pertorbant el teu descans nocturn, com si el temps no hagués passat i el plor intens es fes present de nou per a recordar-te que, en algun racó de l'ànima, seguia existint una pena infinita que tornava a manifestar-se descarnadament. Com tot episodi mal tancat. Com tota ferida mal curada. Com tot silenci infantil que no ha aconseguit expressar-se.

La nena d'ahir i la dona d'avui encara ploreu juntes de vegades. I a hores d'ara, ja no contempleu com una solució esclafar pastissos a la boina d'algú, ni en somnis. Però, bé que ells continuen envaint de tant en tant el teu espai sense poder-los defugir, et rebel·les a seguir arrossegant de per vida aquest llast escabrós que et dol i et desespera. Potser és el moment d'obrir el teu cor i alleugerir-lo del pes que l'oprimeix. Potser és el moment de compartir el teu secret, ara que intentes perdonar perquè vols sentir-te lliure.

Aquell indret amunt, aquells arbres, aquella olor..., formen part de la teva història, ben alegre en molts aspectes, però marcada també per uns fets lamentables en què, dissortadament, un seguit de mans anònimes es dedicaren a arrencar, pètal a pètal, aquelles flors bellíssimes que adornaven el teu camí.

L'autora

Sóc de Barcelona, tinc 62 anys i, enamorada profundament de les lletres, escric des de la infància. Hi ha històries que no volen ser escrites. S'amaguen durant anys en un revolt de la inspiració, i deixen que altres temes ocupin l'espai que potser els correspon. Però un dia, l'ànima femenina, farta del silenci, es deixa portar... i allò que feia vessar una llàgrima en solitud, esdevé, finalment, un somriure en compartir-ho. Gràcies!

Sara condujo la carretilla eléctrica por los pasillos del almacén de Incotex hasta llegar al muelle ciento catorce y empezó a descargar un camión que acababa de arribar procedente de Tánger. La carretilla avanzaba rápido, alzaba los palés con las horquillas y retrocedía para salir. Sara notaba el golpe de frescor del almacén al pasar sobre la rampa, y pensó que en los años que llevaba empleada en el puesto de Entradas Internacionales, no se había acostumbrado al olor característico que tenían algunos remolques. Volvió a entrar una y otra vez en el camión para sacar los siguientes palés, con tal habilidad que no se distinguía si ella conducía la máquina o por el contrario, la máquina a la mujer.

Aflojó la marcha, y se apartó de la cara un mechón de cabello. Era una mujer con un rostro encantador, pero desde que nacieron los mellizos, reflejaba agotamiento. Dormía de forma irregular, y se desvelaba con el más leve ruido. La noche anterior se había despertado sobresaltada: había soñado que viajaba en el tren, y que los mellizos se extraviaban.

Sara volvió hacia el camión, y entró a por la última carga. Entonces, vio descender del palé a un muchacho. Los dos se miraron sorprendidos.

—Málaga, Málaga —dijo él.

Sara parecía una gigante sobre la carretilla delante del chico.

—Estamos en Barcelona —ella habló en voz baja, casi inaudible, y se giró a mirar hacia el almacén en busca de ayuda.

—No, por favor, voy a Málaga. Déjame salir.

Se llamaba Hamil, vestía vaqueros y una camiseta estampada, y era muy joven. Estaba asustado, había viajado escondido en el remolque, y en aquel momento se daba cuenta de que había recorrido otra ruta. Miró a la mujer con desesperación, y Sara, sin creerse lo que iba a hacer, alargó la mano hacia el hueco que quedaba entre el camión y el muelle, y enseguida volvió a retirarla.

La abertura era estrecha pero Hamil consiguió salir hacia la calle. Un calor recorrió el cuerpo de Sara mientras esperaba oír el revuelo del personal de seguridad, pero todo continuó con normalidad: el chico había escapado. Intentó calmarse. Miró el reloj. Era la una y trece minutos.

Cuando Sara regresaba a casa, el reloj del coche marcaba las dos y veinte. Sentía el estómago revuelto y no podía apartar de su cabeza lo ocurrido en el almacén. Le sudaban las manos al volante, y no dejaba de mirar hacia derecha e izquierda. Apenas se veía gente.

Mientras circulaba por el polígono, vio a Hamil caminar por la acera. El muchacho la conoció, y agitó los brazos. Ella detuvo el coche.

—¿Tienes teléfono? —preguntó Hamil a través de la ventanilla—. Busco a un amigo de Tánger, éste es su número.

Sara vio el trozo de papel arrugado. Sintió deseos de pisar a fondo el acelerador para huir de allí, pero no podía dejar de lado la mirada suplicante del chico. No era capaz de volver a emprender la marcha, así que invitó a Hamil a subir al coche.

—Puedes llamar. —Sara le ofreció su teléfono móvil, y se fijó en cómo el chico miraba el envoltorio estrujado de galletas que los mellizos habían tirado en la alfombrilla—. ¿Tienes hambre?

Si hubiese mirado en el asiento y suelo trasero, habría descubierto un improvisado ten-tempié de varios trozos de galleta maría y una chocolatina reblandecida. Para los hijos de Sara la pulcritud no era su cualidad principal.

—No he comido en dos días —respondió—. Desde que salí de Tánger.

Sara se quedó pensativa, y su mente la trasportó a un inimaginable trayecto desde Tánger a Barcelona en aquel remolque inmundo. A Carlos esto no le va a gustar nada, pensó. Volvió a iniciar la marcha, y sin saber si hacía lo correcto, llevó al chico hasta su casa. Ya no habría vuelta atrás.

A Sara le gustaba el aire tranquilo que tenía su casa, pero cuando detuvo el coche en la entrada sintió agravado su temor. ¿Se pondría muy borde Carlos?

Abrió la puerta de la casa, y oyó el sonido de la vajilla. La tranquilizó saber que su madre Josefa estaba trasteando en la cocina. Desde el pasillo miró hacia el salón, y vio el brazo de Carlos sobre el escritorio. Se apresuró a entrar en la cocina. El aroma inconfundible a ciruela revelaba que había preparada cazuela de pollo. Los mellizos salieron al encuentro de Sara, jugueteando y hablando a la vez, y Hamil, los saludó. En aquel momento las palabras de Hamil parecieron diseminarse por todos los rincones de la casa. Las manos de Carlos se quedaron inmóviles sobre las teclas del ordenador. Giró sobre el sillón, y se levantó de su escritorio para ver quién era el dueño de aquella voz.

Sara conocía el andar de su marido, llevaba dieciséis años casada con él, y sus pasos avisaban de que en segundos estaría en la cocina. Nada más entrar y ver al el aspecto del chico, Carlos puso mala cara.

—¿Trabajas en Incotex? —preguntó a Hamil.

Hamil abrió los ojos con sorpresa, y sin saber qué decir, volvió la vista hacia Sara. Ella quería mantener la calma y sonreír pero sus músculos estaban tan rígidos que su rostro solo reflejó una mueca. No debo enfrentarme a él, y a continuación le explicó dónde lo había encontrado.

—Eh, Sara —dijo Carlos furioso—: ¿Se puede saber qué te pasa? Vienes con alguien que no conoces. ¡Podría haberte pasado cualquier cosa!

El pitido del microondas sonó como el inicio del asalto en un ring de boxeo. Sara y Carlos empezaron a discutir sobre la idea de ella a llevar un inmigrante irregular a la casa. Josefa no sabía qué decir, y con expresión de no entender nada pero sin soltar de la mano el plato caliente de guisado, sacó a Hamil y a los niños de la cocina, y se fueron al salón.

—Carlos, no es para tanto —protestó Sara e intentó hacerlo entrar en razón—: Necesita telefonar y no tenía dónde acudir.

—Bien, dale algo de dinero y que se marche. Además, es un ilegal. ¿Sabes que es delito ayudarlo? —mintió él para preocuparla.

—¿Crees que soy estúpida? —Ella se encendió por un momento—. ¡Si es un niño!

Al final Carlos claudicó a regañadientes y cedió por el momento, y en un gesto que a Sara le pareció interesado, dio permiso para que Hamil se quedara en la sala que había contigua al patio. Pero la victoria tendría sabor amargo, y enseguida se lo hizo saber:

—Pero los niños se irán con tu madre. No quiero que estén cerca del marroquí. —Y rió con suavidad, con un simple movimiento de labios.

Ella guardó silencio. Se dio cuenta de que, aunque no quería dar su brazo a torcer con los mellizos, no tenía fuerzas para volver a enfrentarse a él. Carlos sabe pegar donde más duele, pensó. Los ojos se le empañaron, y una sensación de impotencia se apoderó de ella. No quería salir al salón. Se acercó a la mesa, cogió el mando del televisor y le temblaban tanto los dedos que resultaba difícil atinar con el canal.

Sentada delante del escritorio Sara se sintió incómoda. Le pareció que el sillón giratorio

de Carlos tenía pequeños electrodos que le soltaban descargas en las nalgas, y notaba que los brazos le quemaban sobre la mesa. Hamil estaba en una silla al lado de ella, y no apartaba los ojos de la pantalla del ordenador, Google Maps lo había transportado a su Tánger natal. Hasta el momento no había podido contactar con el paisano marroquí; pese a ello estaba decidido a viajar pronto hacia Málaga.

A Sara le fastidiaba aquel escritorio. Recordó cuando decoraron el salón. Ella se había enamorado de un módulo de Ikea acristalado con caballetes de pino natural que daría un aspecto moderno al rincón de la librería. Pero Carlos tuvo otro plan para el rincón. Consiguió un escritorio de despacho color nogal, y allí fijó su madriguera donde pasar hora tras hora, frente al ordenador, y ella se acostumbró a verle sentado allí con la espalda encorvada y bajo la luz de la lámpara articulada. Sumergido en sus propias aficiones, y sin contar con ella.

Los brazos le seguían quemando sobre el escritorio. Los apartó. No podía centrarse ante aquella madera de nogal. Se ahogaba. Por fin, se levantó hacia el mueble donde guardaba el menaje de hogar, y sacó un delicado mantel de lino crudo. Volvió al escritorio, retiró el teclado, algunos papeles, y extendió la tela con suavidad desde la pantalla del ordenador hasta cubrir la mesa. Deslizó las manos sobre la tela, y volvió a colocar el teclado. Hamil se quedó boquiabierto, pero rescató el ratón con la alfombrilla, lo puso sobre el mantel, y continuó su visita por Tánger como si nada.

Fue la tarde del día siguiente cuando Núria, invocada por el poderoso mensaje de móvil Tingo que contarte algo, llamó a la puerta. Sara abrió, abrazó a Núria y sintió como su presencia la reconfortaba. Pasaron hacia el patio. Su amiga era una mujer atractiva, de rostro ovalado y pómulos marcados, pero lo que más envidiaba de Núria era la magnífica sonrisa que poseía con la que podía cautivar a quien quisiera.

Mientras servía las bebidas Sara lamentó el poco tiempo que pasaba en la zona exterior de la casa. A Carlos nunca le gustó estar allí. Se quejaba de que los mosquitos le acibillaban. Y era cierto, solían tener predilección hacia él y siempre acababa con varios picotazos. En cambio, a ella le parecía un lugar estupendo donde pasar las tardes en verano. Se filtraba un olor maravilloso a flores, y como en todo el patio destacaba el profundo aroma que desprendía la dama de noche. Las paredes estaban llenas de estanterías sobrecargadas de juguetes, y en el centro había una mesita de bambú junto a dos sillones. Sara había colocado sobre la mesa el mismo mantel que utilizó para tapar el escritorio. Se preguntó si aquella tela de lino crudo se había convertido en su amuleto, como si se tratara del tapete de una espiritista. Núria bebía el refresco sin apartar la

mirada de Hamil que correteaba con los mellizos por el patio. Después la mujer se volvió hacia Sara y arqueó las cejas tratando de adivinar lo que ocurría allí. Sara comenzó a contar cómo descubrió al chico. Al principio, Núria quedó demasiado sorprendida por la historia, permaneció inmóvil y apenas articuló palabra, pero después de que Sara acabara de hablar, se pasó las manos por el pelo, y estalló en preguntar:

—¿Traes un ilegal y esperas que Carlos lo entienda? Parece mentira que aún confíes en él.

Sara afirmó con la cabeza, y se dio cuenta de que Núria apretaba los labios para aguantar la risa.

—Vamos Sara, que ya conocemos cómo es tu marido. ¡Un egoísta, que sabe de todo!
—dijo, y liberó su perfecta sonrisa—. No sé cómo lo aguantas.

A Sara no le gustaba contar las miserias de su matrimonio a nadie, no porque no la creyeran, sino por vergüenza. Era su intimidad. Pero Núria se había convertido en los últimos tiempos en su única confidente, y le confesó que estaba barajando la posibilidad de separarse por un tiempo de Carlos.

—Temo no poder desenvolverme sola, los mellizos son pequeños.

Sara miró por la ventana, y cruzó la mirada con Hamil. Él viajaría hacia Málaga a la mañana siguiente. Para mí es distinto, se dijo Sara. Y entendió que ella también era una irregular en su propia casa; pero a diferencia del chico, ella había sido incapaz de avanzar un pie por delante del otro, y empezar a caminar para librarse de su fracaso.

Josefa barría el borde de la jardinera de piedra donde se acumulaban flores secas y varios insectos muertos. Observó a las dos amigas. Meneó la cabeza: había desobedecido la orden de Carlos de no volver a la casa con los niños y estaba preocupada. Adivinaba que Sara no pasaba un buen momento. Pero confiaba en que Carlos, con su sentido común, conseguiría resolver aquella crisis pasajera.

Núria se levantó e insistió en poner la música. Trasteó un buen rato con los botones del equipo, y al fin una famosa canción de los años ochenta empezó a sonar. Encendió un cigarrillo.

Desde el interior de la casa Carlos las oía conversar. La música se mezclaba con las carcajadas de los mellizos. Una ira cegadora empezó a bullir en su interior. Olió el humo del tabaco que se colaba por la ventana, y se imaginó a Núria con Hamil compartiendo el cigarrillo o algo más. Esa loca de Núria es lasciva, siempre tan liberal, pensó. Y maldijo la época en que las dos mujeres entablaron amistad.

A las once de la noche Carlos entró en el dormitorio, Sara estaba en la cama tumbada de costado. Al abrir la sábana para entrar, ella le pidió que durmiera en la habitación de los niños.

—¿Qué te pasa? —preguntó él.

—A partir de hoy quiero que durmamos separados —respondió Sara sin girarse, y sintió el cuerpo tan frío que le pareció que estaba tumbada sobre una placa de hielo. Deseó ser valiente y volverse, pero sólo atinó a encorvar unos milímetros más su columna vertebral. Los ojos se le empezaron a empañar.

Carlos, sorprendido por el desplante de su mujer, permaneció callado unos segundos en el borde de la cama. Luego, sin dejar de mirar el fardo blanco que era su mujer enroscada en la sábana, sacó su conclusión.

—¿Núria te calentó la cabeza, no?

Sara se notó un nudo en la garganta. En aquel momento se vio a sí misma atrapada en el camión, paralizada sobre un palé, incapaz de mover un músculo ni de volver a hablar. Notó deslizarse las lágrimas por la nariz. Y pensó “—Por favor, vete de aquí” pero no lo dijo.

Carlos se levantó de la cama y se fue encolerizado hacia la puerta. Acusó a Sara de estar desquiciada. A gritos le pidió que dejara de fantasear, y que pusiera fin a sus estupideces. El dormitorio se contaminó de la rabia de Carlos. Ella nunca lo había visto así cabreado. Estaba fuera de sí, y ante la puerta, en un intento de restituir su ego, soltó:

—Hace tiempo que me veo con otra mujer. Tú lo quieres así.

Sara siguió de costado. No podía verle la cara pero tenía la certeza que ahora él sonreía. A continuación, Carlos salió dando un portazo que hizo temblar la pared.

Volvía a estar sola en el dormitorio. Ignoraba si la confesión de Carlos era verdad o no. Se sentía agotada, y descartó la idea de rebuscar entre sus recuerdos las señales o pruebas. Sabía que era inevitable que la traición aterrizara tarde o temprano sobre el matrimonio. En realidad, no le importaba.

Ya no tendré que volver a acostarme con él, pensó. Y respiró aliviada.

Al día siguiente, Sara se impacientó al recibir la llamada de Incotex para preguntar por las faltas de asistencia. Mintió sobre el asunto, apurada por colgar el auricular. Tras concluir la llamada, se apresuró a meter en una mochila para Hamil el móvil de

pre pago, algo de dinero y provisiones para el viaje a Málaga. Carlos había salido hacia la comisaría con el propósito de delatar a Hamil. El chico salió a la calle. Sara buscaba las llaves en la puerta, cuando clavó la mirada en el escritorio de Carlos. Como atraída por un imán entró al salón, se sacó del dedo anular la alianza de boda, y la dejó sobre la mesa de nogal.

Sara arrancó el coche y empezaron a alejarse de la casa. Condujo al encuentro de Josefa, que esperaba en la calle. Subió a los niños en el coche y se dirigieron hacia la estación de bus de Barcelona. Durante el trayecto los mellizos no dejaron de parlotear, preguntar el porqué de todas las cosas e incluso llegaron a cantar. Hamil, sentado a su lado, hablaba por el móvil con un paisano. Sara recordó el día que apareció Hamil, habían cambiado muchas cosas en pocos días, pero ahora se sentía fortalecida para cambiar de rumbo, y ser ella misma. Miró a los mellizos e intentó barrer los remordimientos que revoloteaban por su mente. Y embelesada por la idea de que nada volvería a ser como antes, permaneció en silencio parte del trayecto. Cuando llegaron a la estación, Hamil bajó del coche.

—Es aquí —dijo Sara señalando la zona de autocares—. No pierdas la mochila, y utiliza el móvil para llamarme.

Cuando el coche volvió a emprender la marcha, el chico picó la ventanilla trasera, y con la mano les dijo adiós. Sara lo vio empequeñecerse a través del espejo retrovisor, y trató de pensar en un final feliz para la aventura de Hamil, pero no le resultó fácil.

L'autora

Nací en Barcelona en 1969 y vivo en Malgrat de Mar. He sido alumna de L'Escola d'Esriptura Ate-neu Barcelonès de los cursos Iniciació a la narrativa y Joc de miralls. Escribir es una habilidad y me gusta practicarla.

En este relato el tránsito cotidiano es detenido por el paso de una persona, pero no como vehículos que van de un lugar a otro, sino como valores morales que influyen a los personajes.

La Juna baixa de l'autobús i deixa enrere la música, pausada i relaxant, que el conductor tenia de fons per submergir-se de ple en el soroll de la ciutat. Clàxons estridents. Frenades brusques. Una alarma d'una moto que es dispara, potser a causa del vent. Tan acostumada que estava a viure enmig del bullici —fins i tot hi trobava el seu què— i ara, en canvi, tan feixuc que se li fa. El seu poble és tota una altra història. Aquells carrers i aquells paisatges de postal —que la van veure néixer i créixer fins que va arribar el moment d'anar-se'n a estudiar a la universitat i que més recentment l'han rebut amb els braços oberts perquè s'hi pugui establir amb comoditat ara que hi ha trobat casa i feina—li donen la tranquil·litat i l'harmonia que feia temps que buscava i que es pensava que ja no trobaria enlloc.

Un amor frustrat li va fer capgirar tots els plans. La Juna, que ja s'havia mirat pisos i més pisos per compartir per complet la seva vida després de quatre anys de festeig, va adonar-se, a contracor, que tot plegat no passaria de les visites nocturnes a l'habitació que tenia llogada en aquell bloc de l'Eixample. I no perquè no tingués diners per fer el pas —que tot i ser la seva primera feina estava ben pagada—, sinó perquè la seva parella i ella caminaven a ritmes diferents. O és que potser ja ni tan sols estaven avançant pel mateix camí.

Va fer les maletes amb moltes llàgrimes als ulls. Encabir-hi la roba, els llibres i els objectes de decoració va ser relativament fàcil. El problema van ser els records. No podia llençar-los ni destruir-los. Deixar-los en aquelles quatre parets tampoc era senzill. Al final se'ls va haver d'endur. Era l'única opció que va veure possible. I pesaven tant.

La Juna comença a recórrer el Passeig de Gràcia. Volia agafar el metro, però és aviat i ha decidit que hi anirà a peu. Encara falta estona per sopar i té ganes de caminar amb la seva poca pressa d'avui enmig de l'asfalt estressat. Veu com la gent s'afanya per travessar el carrer, com corre per poder agafar el bus que passa a les sis en punt o com parla per telèfon mentre els nens, ben agafats de la mà, conversen sols.

De tant en tant s'atura en algun aparador. N'hi ha cada un que és espectacular! Dependentes ben vestides i perfectament maquillades i un parell de guardes de seguretat. Sense cap client a dins. Sí, ara n'hi entra un. Amb la clenxa dibuixada, amb les sabates lluents i amb un maletí de pell. Sembla que s'interessa per un anell. Potser de compromís. Perquè en marxen un parell o tres de la vitrina principal. Les tres noies que hi ha a dins s'aboquen als seus desitjos. Fins que finalment treu una targeta de crèdit. Surt de la joieria amb un somriure triomfador, de victòria.

Entre la senyora que arriba a la seixantena i que vol comprar un collar per al seu gosset

de raça, els bessons que tenen les sabates trinxades de tant córrer i als quals la seva mare no para de perseguir, el rodamón que demana una almoïna al costat del caixer on una dona amb talons de pam escampa un perfum caríssim i l'estudiant que devora un pastisset de xocolata mentre amb l'altra mà carrega una carpeta a vessar d'apunts, la Juna ha fet prou temps.

Ja és a Fontana, on ha quedat amb les seves amigues de la universitat. Ja fa uns quants anys que van deixar d'anar-hi però les continua anomenant així, per diferenciar-les de les de la colla de tota la vida. Durant aquells cinc anys de carrera va sentir-se més ella que mai. Lluny de casa, de la gent del poble i de la família, i del primer amor de jove. Oberta a noves aventures i experiències, que amb la quantitat de persones que va arribar a conèixer hi va haver moments per tot. Per riure, per plorar, per descobrir, per indignar-se, per compartir, per ser rebel. I sobretot per ser feliç. Quan recorda aquells anys no pot evitar fer-ho amb un somriure gros com un pa de quilo. Ben calent, tendre i esponjós. O com una síndria. Ben vermella, dolça i sucosa. Si ara pogués tenir-ne un o l'altra hi faria una queixalada de bon grat, llarga i intensa, amb els ulls ben closos per assaborir-la amb la màxima intensitat.

Avui les seves cinc amigues i ella han quedat per sopar. Ho intenten fer un parell de vegades l'any. Que sembla poc, sí, però és que lligar les seves agendes es quasi una missió impossible. Quan es troben sempre ho fan en llocs diversos, on viu cadascuna d'elles o bé en un punt intermedi. Aquesta vegada els ha tocat reunir-se allà on va començar tot.

És la primera d'arribar. La Juna sempre ha sigut puntual de mena. En ocasions en excés i tot. Però no hi pot fer res. Li surt de dins. De mica en mica comencen a aparèixer l'una i l'altra i l'altra, fins que hi són les sis. Van cap al restaurant. Ja el tenen reservat des de fa dies: un local de cuina d'autor que ha obert fa poc a Gràcia i que té molt bona reputació. Les racions son generoses. Els ingredients, curosament seleccionats. I el personal que hi treballa t'explica amb passió quin es l'origen de cada plat.

S'asseuen en una taula al costat de la cuina. Ho van demanar expressament quan van trucar-hi: així podrien veure com ho preparaven tot. Les seves amigues li demanen que s'encarregui de triar el vi. La Juna no és que n'entengui especialment, però li encanta assumir aquesta tasca. Agafar la copa, davant de la mirada atenta del cambrer, fer un glop breu i mantenir el líquid a la boca uns instants abans de fer-lo desaparèixer cap endins. I mirar amb la satisfacció de controlar la situació i poder dir que endavant, que ja el pot servir a tota la taula, que és boníssim.

En aquesta ocasió escull un vi blanc. Ben afruitat i fresquíssim. Però més enllà del que assaboreix al principi de tot ja no se'n serveix més. Fa una setmana llarga que li havia

d'haver vingut la regla. Ella que per a aquestes coses es tan matemàtica —ni un dia més ni un dia menys— està ben desconcertada i nerviosa.

A la bossa hi du un test d'embaràs. Se l'ha comprat en una farmàcia de la Plaça de Catalunya, just després de baixar de l'autobús. També ha agafat un pot petit de plàstic per posar-hi la primera orina del matí. La que farà a casa de la seva amiga Mar, només llevar-se i abans de tornar a agafar l'autobús. Sense que ella s'adoni de res, perquè no vol fer-li cap comentari del seu periple.

Feia poc temps que havia començat a sortir amb en Jofre. Només mig any. És cert que de seguida s'havien entès, que havien coincidit en gustos i en preferències, que havien fet alguns plans de futur. Però d'aquí a ser pares hi havia tot un món. Un autèntic abisme.

S'havien conegut gràcies a l'Alba, una amiga comuna dels dos. Amb l'excusa que tant la Juna com en Jofre acabaven de sortir d'una experiència amorosa poc afortunada va voler organitzar un sopar. Era juny i a la terrassa d'aquell àtic s'hi estava de meravella. Hi havia altra gent, altres amics de l'un i de l'altra, però ells no van tenir ulls per a ningú més. Es van caure més que bé i es van intercanviar els números de mòbil. I des de llavors van començar les trucades, els missatges i les quedades. Per anar al cinema, a la platja, a menjar a fora o per fer una escapada d'un cap de setmana. Qualsevol excusa era vàlida per estar junts.

Durant aquesta setmana que s'està fent eterna, la Juna ha patit insomni cada nit. Quan es considera que coneixes prou bé una persona? Quant de temps ha de passar per decidir que vols fer un pas més enllà amb algú? La intensitat d'una relació pot ser inversament proporcional a les estones que hi has passat? Pot ser que coneguis poc qui tens al costat però que en tinguis prou per saber que el seguiries on fos amb els ulls tancats? No hi ha hagut cap matinada que li hagi ofert una petita treva per descansar, per desconnectar de la il·lusió que des de sempre havia anhelat —ser mare— però que mai s'havia plantejat de manera seriosa. I menys després de dos fracassos sonats.

Quan la Juna arriba a l'estació, en Jofre l'espera a l'andana. Palplantat. Mira expectant com aparca l'autobús per si, entre els vidres, la pot veure. Sap que arriba nerviosa, amb dubtes i amb pors. Perquè així també és com se sent ell. Es fan una abraçada llarga i un petó anhelat. No fan falta gaires paraules més.

Arribant al pis petit, de dues habitacions, de la Juna, ella obre directament la finestra del menjador. És desembre, l'últim dia de l'any, i tot i així el sol ho fon pràcticament tot. Amb aquesta mica d'aire que entra se sent amb força d'anar cap al lavabo i abocar un raig d'orina al damunt de l'aparell. I espera. O es desespera. En Jofre pregunta si va tot bé. La Juna no sap què contestar. Hi va o no hi va? Depèn del que vulgui cadascú.

Mai a la vida quatre minuts li havien passat amb tanta lentitud. No deixen de fer viatges curts d'una estança cap a l'altra. Per suprimir segons. Aquelles ànsies de voler saber i a la vegada aquelles ganes de no voler conèixer la veritat. I finalment les dues ratlles. Ben nítides. Ben marcades. La Juna es nota una fiblada al ventre. Ve de molt endins, de les entranyes.

Al costat de la finestra oberta en Jofre comenta a saltar d'alegria. I riu i se li escapa un crit i els ulls se li entelen de l'emoció. Agafa la Juna per la cintura i l'aixeca ben enlaire. "Ara que encara puc", li diu tot sorneguer. Li fa fer un parell de voltes i quan la torna a terra veu que plora desconsoladament. I sap que no és d'alegria, ni de felicitat, ni de joia, sinó d'incredulitat, de desconcert, de pànic. Quan pensa en les quatre lletres de mare s'adona que la paraula li va massa grossa.

I justament quan té més vida que mai se sent pansir com una flor que fa dies que no ha tastat l'aigua. Què en farà ara de tots els seus projectes, de totes les seves anades i vingudes sense horaris ni explicacions, de tots els espais que feia temps que l'ajudaven a omplir buits que tenia? No, la Juna no pot enganyar-se a ella mateixa. Ha rebut la notícia com una gerra d'aigua freda i en Jofre no sap com consolar-la. Ell en tenia tantes ganes que hagués estat una decepció si al final el test hagués sortit negatiu. Ella, però, sí que tenia una última esperança: que tot es tractés d'un descontrol del seu cos. Aquella mateixa tarda en Jofre porta les seves coses cap al pis de la Juna. Últimament havien parlat molt sobre el tema i veien que encara no era el moment, que calia conèixer-se una mica més, que tampoc havien de precipitar-se i que tenien molt temps per endavant. Però les dues línies verticals ho han canviat absolutament tot. I per això les samarretes, els jerséis, els pantalons i les sabates sortides de tres maletes van fent-se lloc en armaris i calaixos que fins ara només tenien un regust de dona.

La panxa creix imparablement. I amb el pas dels dies la Juna comença a digerir la situació. Es va imaginant la filla —sí, es una nena— que hi ha dins seu, i li agrada i se n'enamora i s'adona que ja no en pot prescindir. Cada vegada que en parla amb algú té més ganes de veure-la, d'acaronar-la, de tenir-la a les mans i de no deixar de petonejar-la. Dels altres rep reaccions diverses —perquè hi ha qui, pel temps que fa que no hi té contacte, l'hi ha d'explicar tot de cop: que té parella, que viuen junts i que esperen una criatura. Però a ella ja tota la resta li és igual.

La Marta neix una albada de setembre. Matinera, amb una mica d'ajuda i amb uns plors que assenyalen vida. Quan la Juna la té al damunt li ressegueix cada part del cos, tan menut i fràgil, i la mira directament als ulls, d'un blau marí fosquíssim. L'ha portat nou mesos a les entranyes. La desconeix i a la vegada se la sent tan seva. Està esgotadíssima, però se sent enèrgica i pletòrica, amb més ganes de menjar-se el món que mai, de devorar la vida. Perquè ja ho veu clar: la vida sempre porta més vida.

Quan arriba a casa tot se li enfonsa. Tanta alegria que va regalar a totes les visites que va rebre i ara no sap com aixecar el cap. Només tristor, malenconia i llàgrimes. En Jofre se sent igual de desconcertat que el dia que van fer el test d'embaràs. No sap com contagiar-la de la felicitat que el desborda. Perquè ell sí, ell viu una pel·lícula que no pot considerar més ben tramada. La Juna, en canvi, no reconeix res de tot allò que li havien explicat. El seu guió, amb tota certesa, està equivocat.

Es vol dutxar. Ben ràpidament, per intentar donar una mica de brillantor a aquests cabells tan mustis. Vol menjar alguna cosa. Fer un mos ràpid, per no sentir-se defallir. Vol anar al lavabo. El restrenyiment li farà esclatar la panxa. Vol posar-se crema a les morenes. La persegueixen des del dia que va parir. Vol dormir una mica. Només un cop de cap, de vint minuts, ben estirada al llit. Però sempre té la Marta al damunt. Enganxada al pit, dormitant o agafant el seu escalf.

La Juna avui té hora al metge i s'ha llevat molt aviat per poder-hi arribar puntual. De seguida que la Marta sent que ella es remou del llit —hi dorm completament enganxada— comença a plorar. I no es limita a somiquejar, sinó que brama a ple pulmó. L'agafa i se l'acosta i així sent com es calma, com torna a respirar amb tranquil·litat. Aquella pell de mare, tan càlida i suau i olorosa, li cura els mals. Absolutament tots. S'estan així, uns quants minuts, i el benestar de l'una i el cansament acumulat de l'altra fan que caiguin de nou en un son profund. El temps avança, i elles van a la deriva de tot. Quan la Juna obre els ulls nota com l'estómac se li encongeix. Canvia el bolquer -saturadíssim— de la Marta i li posa un conjunt de llana, que a fora ja comença a refrescar. Li escampa una crema per la cara —per evitar que un èczema s'enrabii més del que ja ho està— i pentina la seva curta però abundant melena. Acaba de preparar la bossa, ja mig feta. La Marta i totes les seves coses són a punt. Ella, però, s'adona que no té ni cinc minuts per intentar fer els mínims que tenia pendants: dutxar-se, vestir-se, pentinar-se i esmorzar. Fa, com sempre, el que bonament pot i marxa a corre-cuita. I també, com sempre, arriba tard. No queda ni rastre d'aquella puntualitat més que britànica que la caracteritzava. I això encara la fa posar de més mal humor.

A la Juna li agrada ser mare. No ho canviaria per res del món. Però també li encantaria ser alguna cosa més: dona, filla, treballadora, realitzadora d'aficions, amiga. Totes aquestes parcel·les, de sobte, semblen haver-se esfumat. Però li queda la lleugera esperança que algun dia puguin tornar a aflorar i fer-la sentir la persona plena d'abans amb la diferència que ara, a més, té una filla per cuidar.

La Marta creix, igual com ho va fer a dins de la panxa de la Juna. I gateja, i s'aguanta dreta, i camina, i s'enfila a fot arreu, i ja no vol anar amb cotxet, i comença a dir les primeres paraules, i menja de tot, i remena a tort i a dret, i observa, i repeteix, i imita, i

balla, i canta, i es vesteix sola, i deixa el bolquer i el xumet, i fa preguntes compromeses, i fa reflexions impensables, i dibuixa, i comença a escriure, i pinta sense passar-se de la ratlla, i diu el no i el sí a consciència, i vol ajudar a fer el sopar i a estendre la roba, i té els seus temors, i hi ha un noi de l'escola que li agrada —o potser un parell o tres—, i li encanta fer-se trenes amb els seus cabells llarguíssims, i domina la tecnologia, i s'enfada, i s'indigna, i fa rebequeries, i demana perdó, i vol abraçades i petons per calmar la seva ràbia, i té il·lusions i somnis, i un cor que estima. I això que ni tan sols ha fet cinc anys.

La Juna, com cada tarda, va a buscar la Marta a l'escola. Li porta el berenar dins d'una bossa rosa i lila, els seus colors preferits. També hi ha en Blai, el seu germà petit, que amb els ulls que li espurnegen espera veure-la baixar per les escales. Es fonen en una abraçada immensa. Com si fes dies que no s'haguessin vist, com si no es recordessin com s'havien barallat al matí per una nina que ni l'un ni l'altra s'havien mirat des de feia setmanes. Com si ignoressin que d'aquí a poca estona un parell de preses de xocolata tornarien a ser motiu de disputa. Per sort a ells només els importa l'ara i l'aquí. Aquest únic instant.

Quan tots tres són a dins del cotxe, la Marta, també com cada tarda, demana la mateixa cançó Petjades a la sorra sona una vegada i una altra. Perquè abans que s'acabi ja demana que es repeteixi. N'està ben enamorada. De la versió en anglès. De l'adaptació nova que se n'ha fet. La Juna condueix amb la tranquil·litat de saber que se sent millor que mai. Que hi ha hagut moments duríssims. I que en vindran de nous. És clar que sí. Que no tot es pot evitar, i potser tampoc cal fer-ho. Al cap i a la fi tot ajuda a fer camí. La Juna, només per l'oportunitat de sentir com la seva filla taral·leja una lletra que ella, anys abans, va cantar fins a la sacietat, i de veure com en Blai intenta imitar els passos de la seva germana, oblida —o almenys relativitza— tot el que li ha dolgut i l'ha fet patir. Potser no és per casualitat que a tots tres els encanti la mateixa cançó. Caminar al costat dels seus fills i poder-se anar deixant empremtes els uns als altres, reciprocament, és el millor regal que li ha fet la vida. De llarg.

L'autora

Sóc periodista de formació, correctora i professora de català per a persones adultes de professió, i la meua gran passió és escriure sobre les coses que penso, que sento i que m'envolten. També sóc mare d'una nena de set anys i d'un nen de cinc: és un ofici bonic i plaent, però també molt complicat, i per això intento aprendre'n cada dia una mica més.

Una altra vegada. Tornaven a ser-hi. Sabia que no em decebrien. I veus?, veus! Com sempre, amb aquell maleït costum que em perforava l'enteniment des que em vaig fixar en ells per primer cop.

Uns mesos abans jo era una persona normal. De les que maleeixen la primera hora del dilluns amb el mateix fervor amb el que la desgana arrossegarà posteriorment la resta d'hores un cop abandonada a la resignació o de les que fan escarafalls als dolços de les postres al·legant absurds motius estètics abans de repetir per tercera vegada. Amb algunes incoherències potser, però que formen part de les pal·liatives i convenientment anomenades llicències que fan dels normals ser tan normals, al cap i a la fi. Fins al dia que vaig ensopegar amb la seva existència.

Encara recordo que, mirant-los des del cotxe en marxa, quasi xoco amb la cistella que muntava el “bones festes” d'aquell any. Tot just havia aconseguit que m'arreglessin una mica l'horari a l'oficina i a partir de llavors tindria dues hores lliures al migdia, i així almenys podria coincidir amb la meva parella a l'hora de dinar, doncs a les tardes ell treballava a la recepció d'un hotel i tornava quan a mi ja m'havien atrapat els somnis. Des d'aquell dia en endavant vaig advertir que, quan el toc dels quarts es desfeia en un xiuxiueig entre la remor de fums i frenades, ells acudien puntuals a la cita amb els anònims que circulàvem per davant. El semblant descafeïnat d'ell contrastava amb l'amor enarborat que professava per aquella dona de rínxols negre rebel que l'acompanyava, doncs sovint l'encerclava en una grisa i molsuda abraçada.

S'asseien al banc que l'Ajuntament tot just havia instal·lat vora el seu accés, a tocar de la casa de les mil flors (oficialment responia al nom de “Cal Pintor”, o així almenys ho desvetllava la rajoleta que resistia sota el rellotge de sol mig escrostonat, però tothom l'havia rebatejada així ja que els balcons dels seus dos pisos s'empolainaven sempre amb les flors dels temps). La col·locació del nou banc havia sigut molt controvertida ja que reduïa ben bé en un terç l'espai disponible per passar, i les senyores d'incerta edat ja no podien congregarse formant la circularitat idònia que requeria l'òptima transmissió de les darreres tafaneries i foteses. I això no podia ser, filla meva! Què s'havien cregut els *sinvergüenses* de l'Ajuntament!. Una flaira a laca i estofat custodiava les sucoses queixes que sedimentaven als taulells d'Atenció Ciutadana i qualsevol explicació encarada a mostrar els beneficis als que podrien entregar-se les seves cansades comes —i llengües— o el suggeriment de considerar la resta de l'espai disponible per a les seves reunions era jutjada com una falta de respecte. La qüestió era renegar per alguna

cosa. Pobres dones, perdudes en minúcies insignificants.

El banc es situava tangent a l'últim revolt que hi havia abans d'enfilars el carrer que em conduïa cap a casa. En aquest punt creuava un pas de vianants comandat per un semàfor que solia ruboritzar-se sovint, així que moltes vegades em quedava aturada durant uns instants a escassa distància d'ells. Al principi els dos enamorats em semblaven adorables, tot i la màscara agredolça que enterbolia els seus rostres. Me'ls mirava amb la curiositat amb la que un es pot entretenir observant la rigorosa rutina higiènica d'un gat, per exemple. Un passatemps més mentre el semàfor no permutés a verd. Però amb el pas dels dies, i cada dia més, la seva conducta anormal em va començar a semblar estranya, quasi sinistre. I és que, el pitjor de tot, allò que deixava els meus pensaments completament enrevessats, era que no parlaven. Mai. Cada dia els observava, i no s'havien dirigit la paraula ni una sola vegada. Miraven així, endavant, com presos d'un estupor permanent.

Poques vegades em sorprenia la seva absència. Però quan ho feia quasi em molestava més que la seva mudesa, doncs era com si em fessin una petita traïció, havien canviat els plans i jo no me n'havia assabentat. No és que visqués pendent d'ells, i ara! Però em neguitejava no veure'ls. Per això també vaig començar a fixar-me en el recorregut previ, per pal·liar possibles decepcions en cas de trobar-me el banc buit, o fins i tot —no volia ni pensar-hi—, amb altres persones assegudes. Quan m'acostava a la zona zero alientia una mica la marxa, ignorant les blasfèmies gesticulades del conductor del darrere, i per sort a vegades entreveia, a través de les moreres i els cotxes aparcats, els tirabuixons de cafè avançant cap al banc dels acusats. I mentre caminaven, tampoc parlaven.

Però per què? És que eren muts? Ja no tenien res a dir-se? Ni que fos un "Vigila! O trepitjaràs la caca!" Eren massa joves per haver-s'ho dit tot. Potser havien comès un crim tan atroç que amb el mort hi van enterrar la llengua? O un trauma comú? Van perdre simultàniament en aquell joc en el que no pots tornar a parlar fins que algú pronuncia el teu nom tres vegades? Com es deuen dir? Margarida i Paco? Ja fan cara de dir-se Margarida i Paco...

Es mostraven tan indiferents al seu entorn que resultava impossible ser-ho envers ells. Amanien el meu turment també altres interrogants menors, com el fet que haguessin triat un lloc tan poc agraït, l'únic carrer transitat, de fet, per reposar el seu amor. I sota la sentència de tantes i tantes mirades estressades.

Molts dies quan arribava a casa —en Dani ja tenia el dinar a punt— encara hi seguia rumiant.

—A més, hi són els dos, i cada dia. Que no treballen? Ja em diràs qui pot coincidir amb la parella a l'hora de dinar avui en dia, i encara troben el moment per seure al banc de la casa de les mil flors.

—Ja veus... És ben estrany.

—El diumenge passat, pujant a dinar a casa dels pares, no t'ho perdís, també hi eren! Això podria desmuntar la meua teoria que són funcionaris de l'Ajuntament i surten a fumar. Que de totes maneres tampoc els he vist mai amb un cigarro... És que no ho entenc.

De vegades m'afanyava a dinar i tornava a la feina abans d'hora per veure si encara hi eren, però en aquell banc ja només s'hi esvaïa la cadència d'uns mots muts.

Fins que me'n vaig afartar. Ja n'hi havia prou. No ho aguanto més. Perquè tot el que ells callaven jo necessitava dir-ho. Perquè cada mot no pronunciat estrenyia una mica més la soga que encerclava el meu enteniment. "Avui serà diferent", em vaig dir. S'han acabat els misteris. Ja havia avisat en Dani que no m'esperés per dinar. Puntuals a la cita de dos quarts de dues, seien sota l'abric que despuntava com les roses per entre els barrots del balcó, aliens al meu propòsit, aliens a tot. Vaig deixar el cotxe al pàrquing del darrere de l'Ajuntament i vaig pujar de dos en dos els graons de les escales metàl·liques que accedien a la galeria lateral del mateix edifici. Vaig esperar deu minuts d'infinits segons al recer d'un arc de mig punt fins que per fi els vaig veure partir vorera avall. Els vaig seguir de ben a prop, i a cada passa em palpitava un temor creixent que poguessin arribar a advertir els espetecs del meu cor. Em sentia com si tothom sabés de la meua malesa, com si els anés a oferir la poma enverinada que guardo amb recel sota la meua capa de bruixa, encorbada per l'esquena. M'esforçava en aïllar-me de tot allò que no fossin unes mans entrelaçades i unes boques segellades. Caminaven a pas tranquil. Com qui no té pressa per arribar enlloc, em costava no avançar-los. A l'alçada del creuament que presidia el casal de la gent gran, que es ramificava a la vegada en dos, una brisa afable li va estirar un tirabuixó, o potser va ser ella que en un moviment de coll imperceptible es va encarar al seu estimat a la vegada que un reilet d'aire se li escolava per l'esclatxa d'un somriure. Em vaig detenir contenint tot l'aire que esperava que ella transformés en so d'un moment a l'altre. Estava a punt, ja quasi la podia sentir

...

—Eulàlia, qui sóc? —dues mans arrugades m'atraparen per darrere cegant sense miraments la culminació del meu anhel.

Tsssst! Que ens descobriran! Vaig voltar-me cap a la meva raptora cobrint-me el cap amb la caputxa imaginària.

—Renoï nena, com has crescut! T'has fet tota una dona. Ara que la meva néta ja llueix panxa d'embarassada i tot eh, suposo que ja t'ha arribat la notícia. I tu què, aviat també no? Que ja m'han dit que t'has casat, tot i que no va ser per l'iclésia...

Un remolí de paraules buides es va endur el darrer rastre dels amants muts. No endevinaria quin dels carrers havien pres, o si havien entrat al bar o al mercat...

Cagundenà! No tenia cap altra opció: calia passar al pla B, per molt agosarat que fos. Perdria l'anonimat però almenys recuperaria el seny.

El dia següent, a la feina, la meva superior em va requerir durant uns minuts just quan tenia l'índex a punt de prémer la màquina de fitxar —els caps en general solen inquietar-se quan perceben l'existència de vida personal en els seus empleats— o sigui que anava amb el temps just per executar el meu pla; aquesta vegada sense titubeigs, sense errors, sense distraccions. Hi havia una mica de trànsit i el repic dels dits sobre el volant ja no distreia el meu neguit. Vaig descobrir un aparcament lliure poc abans del revolt del semàfor. No podia esperar més i no volia arriscar-me a perdre la meva segona oportunitat així que hi vaig aparcar d'un cop de volant, sense maniobres ni res. Vaig córrer els escassos metres que em separaven de la redempció. Ho tenia tot pensat. Els demanaria l'hora per saber si realment parlaven o no, i si resultava que, confirmant les meves sospites, no eren muts, els ho preguntaria directament: "Ei vosaltres, i per què no parreu?" Home, que ja està bé d'anar intrigant el personal d'aquesta manera.

Però no va anar així. Havien guanyat. Ho havien aconseguit. Com no se m'havia acudit que això també podria passar? Del banc només en quedaven els ancoratges aferrats a les lloses, resistint, les despulles d'una història d'amor irrecuperable. Mai desvetllaria els perquè que s'apilaven dins el meu cap.

Una ràbia profunda em va engolir i vaig colpejar i picar de peus la impotència contra el guix romput d'aquella paret que s'esmicolava en trossets tal com l'esma se m'abatia sobre les sabates desgastades. Alterat pel rebombori, un pètal rosat es va desprendre del balcó, balancejant-se lleuger fins disposar-se sobre el meu front. Feia dies que no alçava la vista envers aquell esclat dels sentits, tant a tocar d'ells, tant lluny de mi. Esgotada, vaig rendir l'esquena contra la paret, els ulls clucs als tons del fracàs. Un clàxon remot em va fer reaccionar. I per una vegada, la primera de tantes vegades que havia passat per aquell indret, vaig mirar en la direcció en la que ho feien els amants. Em vaig

fregar les parpelles, sorpresa per l'escena. La rutina desbordant va esdevenir anecdòtica, una taca difuminada entre les pestanyes. Just davant, a l'altra vorera, hi havia una vasta parcel·la buida. Les cantonades empedrades de les dues cases a banda i banda d'aquesta emmarcaven la perspectiva d'una aquarel·la on s'hi diluïen tots els mals per a rebrotar en delicades pinzellades sobre un horitzó en calma. Una carícia groguenca bressolava la meva perfumada contemplació mentre una brisa gentil s'enduia els grisos calats del cel permetent només que les siluetes blanques es passegessin per damunt del meu cap.

Des d'aquell dia, quan tornava de la feina al migdia ja no anava directament a casa sinó que em citava amb en Dani a la casa de les mil flors, només una estoneta abans de dinar. Ens recolzàvem a la paret agafats de la mà i ens entregàvem a les delícies del paisatge sota la flaira de vegades vermella, de vegades rosa o blanca. I restàvem estranys a l'ansietat que ens envoltava, una estona, així, immersos en la plenitud del silenci, sense dir res.

L'autora

Vaig néixer un castany dimecres de fa trenta anys. Arquitecte de professió i creativa per vocació, ocupo totes les hores que em resten disponibles a alliberar la ment i les mans amb qualsevol dels múltiples projectes que vaig arrossegant eternament: cosir robes amb les teles adquirides en algun remot viatge; fer-me algun bonic penjoll d'argila polimèrica; projectar la casa ideal... i últimament novel·lar les darreres aventures viscudes amb un equip d'arqueòlegs en terres iraquianes. Tant de bo algun dia descansin impacients a la vostra tauleta de nit! Seguiré treballant, sempre acompanyada d'un plàcid ronxar felí de fons.

Contornea las caderas delante del espejo. Hoy se siente guapa. Se viste con unos pantalones y un cinturón de su difunto para bailar al son del swing que suena en la radio. Los pasos la llevan hasta la puerta del balcón, descorre las cortinas y deja que la luz la ciegue. Carcajea tan alto que oye su propia risa sobre la música. Sube el volumen y sigue con los movimientos semicirculares hasta llegar al tocador. Abre el cajón y, del fondo, envuelto en un pañuelo con sus iniciales grabadas, recupera un colgante con el símbolo de la paz que guarda desde hace casi sesenta años. Se lo coloca en el cuello. Empieza otra canción, es una de sus favoritas, va todo lo deprisa que sus piernas le permiten y rebusca en el armario. Ahí está, descolorido, el neceser con maquillaje que, a pesar de estar caducado, no duda en extenderse por el rostro. La barra de carmín no asoma por encima del tubo, pero no importa, introduce un dedo, lo empapa de rojo y luego perfila sus labios arrugados. Un poco de sombra azul en los ojos y mucha laca en el cabello. Se cambia la camisa negra por una verde de su esposo, en ella encuentra un par de puros. Muerde uno como tantas veces le vio hacer a él y va en busca del mechero de la cocina. La primera calada le provoca un ataque de tos, pero insiste hasta que sus pulmones se acostumbran. Se calza unos tacones "Ains no, con esto no puedo" y vuelve a colocarse las zapatillas de estar por casa. Ase el monedero debajo del brazo, sale por la puerta sin desconectar la radio y baja las escaleras de una en una y bien sujeta a la baranda. En la portería se encuentra con su hija. "-¿A dónde vas así, madre?" Su contestación se limita a una sonrisa y a un guiño de ojos. No la detiene, pero la sigue a distancia suficiente para no ser descubierta.

Una manifestación, un centenar de mujeres vistiendo de lila reivindicando la igualdad, se toca la mejilla y recuerda el primer golpe que su Pepe le propinó. Se une a ellas al son del swing que sigue sonando en su cabeza. El letrero de un bar le llama la atención, camina hasta el interior y pide una cerveza. Rechaza el vaso que el camarero le ofrece y bebe directamente del botellín, escupe, no le gusta el sabor, pero acaba por empinar el codo y no lo baja hasta que no llega el fin. Tiene ganas de vomitar, pero aguanta. Le da una propina al señor de detrás de la barra y le lanza un beso. Este sonríe y se lo devuelve, ella lo coge con la mano y se la lleva al corazón. Recorre las calles con paso chulesco, con las manos en los bolsillos y el puro en la boca. La palabra Bingo iluminada por luces de neón. Allí va. A gastarse toda la pensión si es menester. "-Caramba, ¿tres euros un cartón? Pues deje solo uno, por favor." No marca ningún número, pero canta línea igual. Se va con la partida inacabada. Entra en un super y compra una caja de

preservativos sabor a fresa. Una vez afuera, la abre, coge uno, raja la bolsita individual y lo mira. Parece un globo, se dispone a inflarlo y escupe. No sabe a lo prometido, aun así, sopla entre tos y tos. Una vez lleno lo anuda y lo cuelga del cinturón.

“-¿Tiene hora, señora?”, le pregunta un adolescente. Nunca ha negado nada, así que ya va siendo hora. “-No. Bueno, espera, que sí tengo.” Ups, son las seis, tiene que hacer de cenar. Da igual, cenará una hamburguesa, aunque no le gustan, pero tampoco lo sabe... Comida china, eso es. Y cruza la calle con el semáforo en rojo ignorando los pitidos de los coches que han tenido que frenar. Tras ella, su hija, que acorta la distancia para que eso no vuelva a suceder. El restaurante está cerrado, dará una vuelta al parque para hacer tiempo. Un grupito de jóvenes, sentados en un banco, fuman un cigarro que se pasan. Pide probar, a cambio les dará un puro que lleva en el bolsillo de la camisa. Ríen, se niegan, pero acaban por aceptar regalarle un liado. Ella se lo fuma tumbada en el césped. Empieza a refrescar y la humedad la entumece. No puede levantarse, qué más da, tampoco es que le sea fácil salir de la cama. “-Madre, es hora de que volvamos a casa, ¿no crees?” No, no lo cree, quiere cenar chino y ligar con un rubio. Su hija ruega poder acompañarla, ella también necesita divertirse. “-Ya lo harás cuando seas abuela, ahora me toca a mí.” Una vez de pie recorre bailando las dos calles que la separan de la parada del autobús, no lleva tarjeta y se cuela ante la mirada divertida del conductor y la complicidad de su hija, que pica dos veces antes de sentarse de espaldas a su madre. Al bajar se topa con un restaurante asiático, ese sirve. Entre gestos y palabras mal pronunciadas, acaba por entender que se puede llevar la comida. Lo hace y sube la cuesta que la lleva hasta el cementerio cargando con una bolsa de plástico aceitosa que guarda fideos fritos y cerdo agridulce. Ya ha oscurecido cuando sobrepasa el cartel que da la bienvenida al camposanto, pero eso no dificulta que encuentre el camino que la lleva a la tumba, demasiados domingos de charla con su difunto.

Se sienta sobre la lápida y recorre con el dedo las letras grabadas: José.

-Ains Pepito... ¿Qué tal la vida por el infierno? A mí no me va mal desde que te fuiste. Soy feliz. Supongo que debo darte las gracias por haberte muerto. Lo sé, no es lo mismo morir que ser asesinado, pero solo nosotros dos sabemos que forcé tu hora. Sí, nos veremos ahí abajo, pero oye, ha merecido la pena. ¿Sabes? La niña se acuesta con otra mujer -sonríe-. A mí me da igual, la entiendo, tampoco yo he deseado a ningún hombre después de vivir contigo. Te fastidia, ¿verdad? Pues para eso te lo he contado. No creas que cuando nos volvamos a reunir será como antes. No pude ser dueña de

mi vida, pero lo seré de mi muerte. En fin, ahora hablemos de cosas serias, voy a confesarte algo, soñé bailar sobre tu tumba, tantas veces como veces pensé que jamás lo haría, y mira —Se pone de pie y zapatea sobre el mármol-, estaba equivocada.

Se duerme sobre la piedra entre reproche y reproche. Es su hija, con ojos anegados de lágrimas, quien la sube al taxi que la devuelve a casa. Es su hija, con una sonrisa orgullosa, la que la desviste y coloca un camisón, la que guarda la ropa de su padre en el armario y la que la arropa antes de marcharse a su hogar, donde la esperan un par de hijos y un marido al que no ama. Esa misma noche le hace saber que está enamorada de otra mujer.

La anciana despierta pasadas las once de la mañana al escuchar el timbre del teléfono. Es su nena, que después de preguntarle cómo se encuentra y de escuchar que le duelen mucho los pies, ríe y se despide hasta el mediodía.

-Pero si hoy es martes, y los martes no vienes a comer. No he sacado nada del congelador.

-Qué cabeza tiene, madre, es miércoles! Y no hace falta que prepare nada, llevo comida china, me comentó un día que la quería probar.

¿Comida china? ¿Ella? No lo cree, pero la prefiere a estar de pie cocinando. Achaca su dolor a la vejez. Se levanta para ir al baño y descubre el colgante en su cuello. Lo esconde en el puño, mira su reflejo en el espejo, suspira y libera el símbolo de la paz. Siente el peso en la nuca y le gusta cargar con él. Olfatea a su alrededor. "¿Aquí huele a puro?, pero qué tonterías digo...»

L'autora

Tiene 35 años, nacida en L'Hospitalet y la tercera hija. Con dos novelas publicadas, *Resignación* y *Encarando al miedo*, y finalista en diversos certámenes de literatura. Le gusta leer tanto como escribir. *Recepcionista/administrativa. Escribe porque lo cree necesario.*

dones
despí